ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4501 — 7/20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 28 ՇԱՊԱՆ 1318 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4501

درعلیده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنده

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է զրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ	20	15

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուիլ, » դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ձեզակալեալ իրատարակի ծախքը բաժանորդաց կը վերադրուի:

Տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

«ԻՆՁՄԷ ՎԵՐՋ ՋՐՀԵՂԵՂ»

Գիտենք թէ Վիրգիլիոս բանաստեղծը կտակ ըրած էր այլ իր մահէն վերջ իր յօրինած ենեական անուն քերթուածը, բայց դեռ չէինք իմացեր որ Տիարպէքիրցի Հրաշագործ անուանեալ Տիգրանեան Մկրտիչ եպիսկոպոսն ալ կտակ ըրած է եղեր որ մահուընէն վերջ իրեն հետ թաղեն իր բոլոր գիրքերը, հին, նոր, ձեռագիր, տպագիր: Այլ աւելի զարմանալին այն է որ մինչդեռ Վիրգիլիոսի կտակակատարները չեն գործադրած անոր կամքը, չուզելով զրկել աշխարհը ենեականի պէս հրաշակերտ մը որ Հոմերոսի քերթուածներուն հաւասար հրաշալի գլուխ գործոց մըն է, Տիարպէքիրցի եպիսկոպոսին կտակակատարները անխրդուիթիւնը ունեցած են կատարել այդպիսի տարօրինակ կտակ մը, որպէս կը պատմէր անցեալները Արեւելքի Տիարպէքիրի Թղթակիցը, յարգելի Մ. Դանիէլեան, իր բացայայտ ստորագրութեամբ, յայտնելով միանգամայն թէ քանի մը գերեզմանակրկիտներ վերջէն գողցեր են թաղուած գիրքերը ամբողջ, սնուցեալով:

Բայց Վիրգիլիոս իր արագրած մէկ երկն էր զոր այրել կը յանձնարարէր, թերեւս նուազ արժանի համարելուն համար իր հանճարին, — թէպէտ և ոչ մէկ ատեն այդպէս դատուած չէ բնաւ, այլ ընդհակառակը: Իսկ հրաշագործ եպիսկոպոսը ի՞նչ իրաւունք ունէր այդպիսի կտակ մը ընելու, քանի որ թաղել յանձնարարած գիրքերը իր երկասիրութիւնները չէին: Եթէ իր ուզեղին վիճումները ըլլային անոնք, ցաւելլ աւելի ուրախ իսկ պիտի ըլլայինք: Բայց պարագան բոլորովին կը տարբերի քանի որ խնդիրը հին թանկագին, մանաւանդ ձեռագիր գիրքերու վրայ է, որոնցմէ մէկին համար կ'ըսէ Մ. Դանիէլեան էջ. իր թղթակցութեան մէջ թէ Մեսրոպեան տառերու գիւտէն իրր 100 տարի վերջ գրուած մագաղաթեայ Աւետարան մըն է եղեր. ըսել է աւելի թանկագին հնութիւն քան Մոսկուայի լուսատպուած Աւետարանը և քան Երուսաղէմի անկէ աւելի հին ձեռագիր Աւետարանը որ 602 (Քրիստոսեան) թուականին կը վերաբերի:

Ասկէ զատ, տակաւին ո՛վ գիտէ ուրիշ ինչ մեծարժէք հնութիւններ կային այդ թաղուած գիրքերուն մէջ, որոնց սնուցումը գողցուած է թէպէտ, բայց քանի որ մեռելակապուտ գողերը չեն համարձակեր երեւան հանել զանոնք, բանասիրական աշխարհին համար կորսուած կը համարուին: Այս յայտնութեան հանդէպ մարդ չգիտեր թէ ի՞նչ բանի վրայ զարմանայ, հանդուցեալ եպիսկոպոսին կտակին տարօրինակութեանը վրայ, թէ այդպիսի տարօրինակ կտակ մը գործադրողներու տխմարութեանը վրայ: Եթէ սակայն միւնոյն անձերն են որ նախ թաղեր են գրքերը և յետոյ գողցեր են, կը նշանակէ թէ աւելորդ խղճահարութենէ չարժած են առաջին պարագային: Իսկ երկրորդ պարագային համար փոխանակ դերեզմանակրկիտ կամ մեռելակապուտ գողեր համարելու զանոնք, իրաւացի կ'ըլլայ նկատել զիրենք այն գաղափարով տոգորուած, որով թելադրուած էին Վիրգիլիոսի կտակակատարները երբ այրումէ կը խնայէին հրաշակերտ քերթուածը: Միայն թէ արդար կ'ըլլայ խնդիրը ըմբռնել այս վերջին տեսակէտով, այն ատեն երբ թաղուած գրքերը հողին տակէն ազատող մարդիկը յօժարին երեւաք հանել զանոնք որպէս զի լոյս աշխարհ գան և օգտակար դառնան հայ գրականութեան և բանասիրութեան: Իսկ թէ որքան մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենան ամբողջը մէկէն, չենք գիտեր քանի որ ինչ ըլլալնին դեռ յայտնի չէ. սակայն դատելով վերեւը յիշուած Աւետարանէն, կրնանք հեռուցնել թէ հաւանօրէն խիստ շահեկան և արժէքաւոր բաներ ըլլալու են: Եթէ նոյն իսկ միայն այդ մէկ Աւետարանը ըլլար մէջերնին ամէնէն թանկագինը, այդ միակ ձեռագիրն իսկ կը բաւէ որ առաջին կարգի ուշադրութիւն ընծայուի անոր և հոգ տարուի գտնել անոր կորուստը, եթէ դեռ հնար է: Բայց դժբաղդութիւնը հոն է որ հաւանական չէ թէ ինքնաբերաբար դուրս հանեն զայն: Հետեւապէս խսպառ կորած պէտք է սեպել: Այլ խնդիր է թէ ծախած ըլլան հնութեանց սիրահար անձի մը կամ մարմնոյ մը որ օր մը հրապարակ հանէ զայն, անակնկալ մը պատճառելով գրական ու բանասիրական աշխարհին:

Սպասելով այդ գեղեցիկ անակնկալին յայտնութեանը, եթէ երբեք երեւան ելլելիք ունի որ մը ի՞նչ կ'ուզէք որ ըսենք կամ ի՞նչ բառ ու բացատրութիւն գործածենք, Տիգրանեան եպիսկոպոսի ոգին ու ընթացքը որակելու համար: Եսասիրութեան ո՞ր ասիճան սոսկալի կիրք ունեցած ըլլալու է այդ մարդը որ խորհած է փճացնել իր մարմին հետ իր ունեցած գիրքերը՝ միայն այն տեսութեամբ թէ իր մահէն վերջը այլեւս իրեն օգտակար չպիտի ըլլային: Բայց ուրիշներու կ'ըլլային, ան ալ հո՞գն է անձնապաշտ այդ կղերականին որ après moi le Déluge-ի գաղափարը ունեցած է ծայրայեղ աստիճան: Եթէ սակայն միայն Տիարպէքիրցի եպիսկոպոսը ըլլար այս աստիճան անձնապաշտ, եսասէր, ինքզինքը միայն մըտածող, իրմէ դուրս ուրիշի համար հոգ չունեցող, միայն իրեն համար ապրող և ինձմէ վերջ թող ջրհեղեղ ըլլայ ըսողը նորէն մխիթարութեան տեղ մը կը մնար դոնէ:

ՅՈՒՍԱՆ.

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ՆՕԹԵՐ

Ա.

Յուլիսի առաւօտ մըն էր. նախորդ իրիկունը ընկերներու հետ «երթաս բարեաւ ու մնաք բարեաւի բաժակները պարպելէ ետքը, ամբողջ գիշերը միասին լուսցուցած էինք. և առտուն կանուխ՝ մութնուլուսուն կայարանը՝ Պոռսա-Մարսէյլ ճեպընթացին կը սպասէինք:

Շատ չանցնիր՝ կառախումբը կայարան կը մտնէ. ճեպընթաց է, հազիւ երկու երեք վայրկեան պիտի սպասէ: «Երթաս բարեաւ, մնաք բարեաւ», ու համբոյրներ կը փոխանակուին։—«Անդամ մը ալ, անգամ մը ալ» ու կը կրկնուին համբոյրները: Կառախումբը կը շարժի, գըլխարկները կը ճօճին, պատուհանէն դուրս կախուած անգամ մըն ալ կը տեսնեմ ընկերներուս ժպտուն երեսները ու ձեռքերու ճօճումը...:

Ո՛ւֆ... արդէն Մոնբէլիէ եռեւնս մնացած էր երբ ինքզինքս նստեցի վագոնին մէկ անկիւնը, երկա՞ր ուֆ մը, երկա՞ր շունչ մը քաշելէ ետքը: Ինչո՞ւ այս «ուֆը». ես ալ չեմ գիտեր. բայց կարծես այն վայրկեանէն իսկ ուրիշ մթնոլորտի մէջ մտայ. զգացի որ գէթ ատենուան մը համար տարբեր օդ պիտի շնչէի:

Եւ արդարեւ կ'երեւակայէ՞ք բժշկական ուսանողին մթնոլորտը. չէ՛, մի՛ սոսկաք. զի մանրամասնօրէն պիտի պատկերացնեմ հոս զայն: Երկու միջավայր ունինք. վարժարան և հիւանդանոց. ատոնց մէջ է որ, կ'ուսանինք բժշկութիւնը: Վարժարանը՞... օրուան մէկ մասը մարդկային դիակներ յօշոտելով կ'անցընենք: Հիւանդանոցը՞.... հոն ալ վերստին դիակներ կամ հոգեվարքներ, ամիսներէ ու տարիներէ ի վեր տառապող կաշի ոսկոր կտրած հիւանդներ ուսումնասիրելով կը զբաղինք: Շնչած օդերնի՞ս... մի հարցնէք. գիտութեան մինչեւ հիմա ճանչցած ու չճանչցած մէքրոպներու լէգէօններ կը մտնեն կ'ելլեն սմբի վայրկեան թոքերնուս մէջ:

Հետեւաբար ամիսներ ու տարիներ այդ ճնշող մթնոլորտին մէջ ապրելէ ետքը, բնական էր որ ո՛ւզի մը երկար շունչ մը պիտի քաշէի երբ կը զգայի որ ատենուան մը համար գոնէ՝ դիակներու ու մեռեալներու մթնոլորտէն հեռու չատ հեռու, բնութեան աշխարհին մէջ ապրի ապրէի, ուր ամէն ինչ կեանքը, ապրիլը կը յիշեցնէ:

Աղգական մը կը հրաւիրէր զիս երթալ գտնել զինքը Աւստրիա, ուր օգնականութեան զրկուած էր բժիշկներու կողմէ: Ուստի պէտք էի իմնել Մարսէյլ, քերելով Ֆրանսական Միջերկրականի ափը՝ Cote d'Azur՝ անցնիլ Իտալիոյ հիւսիսային մասէն, ժամանակը ներածին չափ այցելել Ճէնովա, Միլան, Վենետիկ ու ապա անցնիլ Թրիէսթ, հոն սպասելու համար ընկերներուս: Ահա համառօտիւ ուղեգիծս:

* * *

Վագոնին մէջ չատուոր չենք. վարի անկիւնը հայր, մայր ու երկու չափահաս օրիորդներ կծկուած կը ննջեն երկաթուղիի գնացքին օրօրուելովն: Դիմացս՝ ծերուկ մը ուշադրութիւնս գրաւեց. տարօրինակ դէմք մը. գլուխը ճաղատ, անպեղ, անմօրուս, յօնք, թարթիչ... ատոնց պէտքը երբեք չէ զգացած կ'երեւայ: Մրոտնկի փոսերու մէջ կորուսած զոյգ մը կապոյտ աչքեր, չար կերպարանք մը կուտան իրեն. ամէն անգամ որ երեսս կը նայէր, այն տեսակ ազդեցութիւն մը կ'ընէր որ կարծես վայրկեան մը առաջ իրարու գլուխ պատռելու աստիճան միասին կռուած ենք, և կամ տարիներէ ի վեր մէջերնիս հաշիւներ կան զոր չենք կրցած կարգադրել: Ինքն ալ կը ջանայ քնանալ, բայց ի զուր: Բան մը կը տանջէ զինքը. ի՞նչ. ինքն ալ չի գիտեր: Գլխարկը գլուխը կը դնէ, չըլլար. վար կ'առնէ, անօգուտ, օդը տաք ըլլալու է՝ պատուհանին փեղկը վար կ'իջեցնէ. պաղ հով մը ներս կը փչէ. ասոր վրայ երկու օրիորդները կ'արթննան ու կը խնդրեն որ գոցէ փեղկը. ծերուկը կ'ստիպուի գոցել. գլուխը քովի պատին կրթնցուցած անպատճառ քնանալ կ'ուզէ: Մէկ երկու վարկեան ետքը վերստին փեղկը կ'իջեցնէ. նախ քառորդը՝ ապա կէսը ու ի վերջոյ ամբողջը նորէն վար իջեցնելէ ետքը՝ ճակատը հովին տուած կը սկսի խորթալ վերջապէս: Ու ես սոյն զբօսացուցիչ ընկերակցութենէն ալ զրկուած՝ կը սկսիմ պատուհանէն դուրս դիտել: Կը սուրանք միշտ, աւելի ճիշտ կը թռչինք. հազիւ կարելի կ'ըլլայ որոշել դաշտերը, գիւղերն ու բլուրները որոնք դէպ ի ետ կը փախչին անընդհատ:

Երկրը միօրինակ է, դաշտավայրեր, տափարակներ մինչեւ հորիզոնը կ'երկարին: Այդիներ փռուած են ամէն կողմ՝ անվերջանալի կերպով, ընդմիջուած երբեմն թզուկ ձիթենիներու շարքերով: Ֆրանսայի այս մասին միակ մշակութիւնը որթատունկն է գրեթէ: Մինչեւ Մարսէյլ՝ միշտ նոյն բնութիւնը նոյն տեսարանը նոյն միապաղաղ դաշտերը՝ շատ քիչ անգամ ընդհատուած փոքրիկ բլուրներով՝ և այդ միօրինակութիւնը քիչ մը տաղտուկ կը պատճառեն: Վագոնէն ներս պէտք էի զուարճութիւն փնտռել: Ուղեկիցներս կը քնանան միշտ. ծերուկը՞... ո՛վ հրաշք. ճաղատը սեպ սեւ եղած է. մի գուցէ գերբնական զօրութեամբ մը քանի մը վայրկեանի մէջ մազեր բուսած ըլլան հոն: Բայց չէ՛. խնդուքս չեմ կրնար զսպել երբ թաշկինակը հանելով գլուխը կը սրբէ, որ անմիջապէս իր առաջուան սպիտակութիւնն ու փայլը կը ստանայ. մրոտած թաշկինակին ակնարկ մը նետելէ ետքը կը բարկանայ, տաքի կ'ելլէ ու վերստին ուժգին կերպով փեղկը կը գոցէ քթին տակէն բառեր մը մրմնջելով: Շոգեմեքենային ծուխին հետ դուրս տուած ածուխի փոքրիկ գնդիկներ են, որոնք փոշիին ու մուրին հետ ձեռք ձեռքի տուած կարելի եղածին չափ կ'աշխատին աղտոտել ու սեւցնել ճամբորդները. բան մը՝ որ այս ճամբորդութեան անախորժ կողմերէն մէկն է:

* * *

Լիւնէլ, Նիմ, Թարասքոն, միակ կայարանները ուր երկու երեք վայրկեան կանգ կ'առնէ ճեպընթացը: Լիւնէլ՝ փոքրիկ բայց կոկիկ քաղաք մըն է ծառերու մէջ կորսուած: Նիմ՝ հարաւայի Ֆրանսայի կարեւոր և բազմամարդ քաղաքներէն մէկն է. հարստաւորը իր առեւնով, ուր ամէն տարի հազարաւոր հանդիսականներ ներկայ կ'ըլլան ցլամարտներու. այս ասպետական բայց քիչ մըն ալ վայրագ զուարճութեան կեդրոնավայրն է եղած միշտ Ֆրանսայի մէջ: Ու ամէն անգամ որ փափկասիրտ Հիւսիսը խնդիր յարուցած է արգիլելու սոյն խաղը, Նիմ՝ հարաւի ուրիշ քանի մը կեդրոններու գլուխը կանգնած՝ աւելի մեծ ու չքեղ ցլամարտներով պատասխանած է։—«Դուք՝ Հիւսիսի պաղ Ֆրանսացիներդ անկարող էք գնահատել մեր հաճոյքները, վասն զի չունիք մեր տաք արեւն ու արիւնը. մենք ալ, հարաւի տաք արեւին զաւակներս, բան չենք հասկնար ձեր շատ մը պաղ ու անհամ խաղերէն. հետեւաբար մի՛ խառնուիք մեր խաղերուն և հաճոյքներուն, ինչպէս որ մենք ալ չենք խառնուիր ձերիններուն»:

Ցլամարտը հարաւի բնակիչներուն արիւնն ու մսին հետ խառնուած է. ու չատ դժուար պիտի ըլլայ, եթէ ոչ անկարելի՝ վերջ տալու այս միջնադարեան ու արիւնոտ խաղին:

Թարասքոն՝ Ռօն գետին մօտ փոքրիկ քաղաք մըն է. բոլորովին պահած է հին դրոշմը. Արաբական իշխանութեան հետքեր մինչեւ այսօր ալ կը տեսնուին: Վիպասէրներուն ծանօթ ըլլալու է սոյն անունը, քանի որ անշուշտ կարդացած են Ալֆոնս Տօտէի «Le Tartarin de Tarascon» զուարճալի վէպը:

Մոնբելիէ Ե. ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ

ԴՊՐՈՑԸ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 25 Յոյ. 1900

«8-900 ոսկի ահագին ծախք մը, և արդիւնքը ոչինչ», ահա այն տեսակ մը բանաձեւը որ մեր մէջ գրեթէ ամէն տեղ և ամէն ժամանակ դպրոցին համար կը լսուի, երբ ո՛ և է խնդրոյ մը առթիւ կուսակցութիւններ երեւան գան, և զոր կը կրկնէր Գ. էֆ. Տերտատրեան Տրապիզոնի տեսչին. ընտրութեան խնդրոյն առթիւ Արեւելքի 15 Նոյեմբ.ի թիւին մէջ հրատարակուած յօդուածով:

Դպրոցն է որ պիտի քննադատենք, կամ աւելի ճիշտ խօսելով, դպրոցն է որուն դէմ պիտի յարձակինք, երբ կ'ուզենք սպառնալ հակառակ կուսակցութեան մը, մեր զայրոյթի և ատելութեան պաքները դէպ ի դպրոց պիտի ուղղենք, զոր ի հարկին՝ քանդելու ալ պիտի աշխատինք, զանալով անոր զարգացման նիւթական միջոցները:

«Մարդուրդը կը տրտնջար, և թերեւս իրաւունք ունէր», ահա Բ. բանաձեւ մըն ալ, վերնին չափ սովորական, ժողովուրդը առաջնորդող ժողովականներու կողմէ յերիւրուած՝ պարտկելու համար իրենց մտածածը դպրոցներու մասին, զոր մերկապարանոց յայտնելու կը վարանին, ու ժողովուրդին վերագրելով ինչ որ իսկապէս իրենցմէ բղխած ու իրենցն է, անոր բերանը ծուռ կը ձգեն, ըսելու համար յետոյ, ինչպէս Տիրատուրեան էֆ. կ'ըսէ «ժողովուրդն է որ կը տրտնջայ, և թերեւս իրաւունք ալ ունի տրտնջալու»:

Դպրոցին չուրջը եղած այդ տարաձայնութիւնները որոնք առաջին հարուածներն, բաւական է որ անդամ մը տարածուին, ժողովուրդը՝ որ կամ դատելու, քննելու, խնդրոյն խորը թափանցելու կարողութիւնը չունի, կամ այդ յոգնութիւնը չուզէր ունենալ, հետզհետէ պաղութեամբ կը վերաբերուի իր վարժարաններուն. գործը հետզհետէ կը թուլնայ, աշխատող մարմինը՝ տակաւ անզօր կը զգայ ինքզինքը՝ մաքառելու համար զօրաւոր հոսանքի մը դէմ, ու հարուածը յաղղած է: Մանգարուած վարժարանները բաւական ժամանակի, տարիներու կը կարօտին, վերստին ինքզինքնին գտնելու համար:

Դառնալով մեր բուն պատասխանին՝ Տրապիզոնի վարժարաններու մասին, այս քաղաքին Ուսումն. Խորհուրդը իր պաշտօնավարութեան Ա. տարին բոլորելէ և այդ միջոցին դպրոցի discipline ի խնդիրը ու անոր ուսումնական վիճակը մասնաւոր քննութիւններով վարչութեան պարզելէ յետոյ, երբ սա կը համաձայնի հաստատել ներկայ տարւոյ 8 900 ոսկիի պիւտճէն և այն ալ, գիտէ՞ք, 5-600 երկսեռ աշակերտներէ բաղկացած միջնակարգ վարժարաններու համար, ու կը թողու որ իրեն օժանդակ Ուսումնական Խորհուրդը Բ. տարի մըն ալ բոլորէ իր նախագծած ծրագրով և յիշեալ պիւտճէով, ատիկա կը նշանակէ, կարծեմ, թէ այդ մարմինը վարչութեան վստահութիւնը կը վայելէր մինչեւ այն պահուն, երբ ընտրական հարցը ծագեցաւ ու գաղափարները բաժնուեցան, դիպուածը այնպէս բերելով որ բողոքարկու ժողովականները Ուսումնական Խորհուրդի անդամ ու նոյն իսկ ուսուցիչներ ըլլան: Այնուհետեւ ալ թղթակցութեանց շարք մըն է կը սկսի, Պոլսական հայաթերթի մը 1237 թիւին մէջ տեսնուած անստորագիր և զրպարտիչ նամակէն յետոյ, նոյն թերթին 1245/47 թիւերուն մէջ շարունակուած նամակով, Պ. Դերձակեան, «անդամ գաւառական ժողովոյ», անխիղճ անպատկառ, յարձակում մը կ'ընէ, ու գրչի մէկ հարուածով մրոտելով թուղթը, մրոտել կ'ուզէ նաև դպրոցը, աշակերտները՝ «անկիրթ, հայհոյիչ», ևն. որակելով, ուսուցիչները՝ «գիտակ կամ տգէտ», գիւղի կամ քաղքի վարժարանէ եկած տեսակ մը իմաստակներ ներկայացնելով, Ուսումն. Խորհուրդը՝ «երանելիներէ» ու պատուելիներէ բաղկացած 3ու կէս հոգինոց խմբակ մը՝ որ անկերպարան վիճակէ մը օգուտ քաղել կ'ուզէ ազգին դրամը յօգուտ իր քսակին գործածելու կամ անով կարգ մը անձեր տպրեցնելու: Զազիր հայհոյութիւն մը որուն համար բողոքուած է արդէն ուր որ անկ է:

Տրապիզոնի գաւառ. ժողովոյ այդ պատ. անդամը պէտք չէր սակայն անգիտանալ, քանի որ ինքն ալ Ուսումն. Խորհուրդի անդամ եղած է քանի մը ամիս, թէ տեղւոյս ուսուցչութիւնը կը բաղկանայ Շահնազարեան վարժարանէն, Վենետիկի Մխիթարեանց ու կեդրոնական վարժարանէն, Մարզուանի Անաթոլիա գոլէճէն, Էջմիածնայ Գէորգեան ճեմարանէն, Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան վարժարանէն ելած ընթացաւարտներէ, և քաղաքին վարժարաններէն ընթացաւարտներէ, որոնք ինքնազարգացմամբ ու Տ. Միրաքեանի, Եուսուփեանցի, Գալանթարեանցի պէս մանկավարժ տեսուչներու ուղղութեան տակ պաշտօնավարելով այս վերջիններուն նպաստաւոր վկայութեան արժանացած, և երկար տարիներու փորձառութիւն մըն ալ ստացած են: Ուսուցչական այս խումբին մէջ կան անշուշտ նորեկներ ալ բայց ամէնքն ալ, առհասարակ, իրենց գործին նուիրուած լուրջ և աշխատող անձեր են. և ահա այդ ուսուցիչներուն վճարուած 1ու կէսէն առ առաւելն 5 ոսկի ամսականներն են որ Պ. Դերձակեան, «անդամ գաւառ. ժողովոյ», չմոռնանք յիշելու, ազգին դրամովը ապրեցնելու համար Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ եղած չնորհներ կը նկատէ, ու նոյն այդ ազնիւ զգացումով է որ մատնանիշ կ'ընէ այն 7 ոսկիի (ինք 8ի բարձրացուցած էր) ամսականը որ այսօր կը վճարուի տեսչին, որ թէև ատենապետ Ուսումն. Խորհուրդի, անոր մընացեալ չորս անդամներու մասնաւոր խորհրդակցութեամբը և անոնց թախանձանացը վրայ կոչուեցաւ այդ պաշտօնին, չարաքսական 16 ժամ ալ դաս ունենալու պայմանաւ. և եթէ կ'ուզէք գիտնալ այդ խնդրոյ նիւթ եղած տեսուչը որու անունը քաշուածէ տալու Պ. Դերձակեան և որուն առած ամսականը իրեն պէս ուրիշներու ալ փորին ցաւ եղած է իր հրմտութիւնովը, դպրոցական գործերու մասին երկար ատեն թէ իբրեւ տեսուչ, և թէ իբրեւ Ուսումն. Խորհուրդի ատենապետ ունեցած փորձառութիւնովը, ու 25-30 տարիներէ ի վեր քաղաքիս մէջ անձնուիրաբար վարած չատ մը ազգ. պաշտօններու մէջ ցոյց տուած աշխատութեամբ ու պարկեշտութեամբը ամէնուն ծանօթ անձնուրաբերութիւն մը, Սակակ էֆ. Եթիմէզեան:

Դպրոցին և անոր վարիչ պաշտօնէութեան դէմ եղած քննադատութիւն մը, և այն ալ լուրջ քննադատութիւն մը, ըլլայ ժողովական մը կողմէ, ըլլայ ժողովուրդին կողմէ, այն ատեն միայն կրնար իր բուն նպատակին ծառայել և արժէք մը ունենալ, եթէ իր յարմար ժամանակին ուղղուած ըլլար, և ոչ թէ ընտրական պայքարի մը առթիւ երեւան եկած կիրքերու բերմամբ:

Գալով այս վերջին խնդրոյն, մեր առաջադրած նիւթին դուրս պիտի ըլլար անով զբաղիլ, արդէն խնդիրը իր ամէն կողմերով այնչափ լաւ պարզուեցաւ Պատրիարքարանին ու Արեւելքի ընթերցողներուն, ու այնչափ որոշ բան մը յանգեցաւ, որ հիմա այդ մասին նորէն գրելը՝ ջուրը սանդիսի մէջ ծեծելու պէս բան մը պիտի ըլլար:

Կը յուսանք որ Ա. ընտրութեան բեկանումովը յառաջ եկած կիրքերը հետզհետէ հանդարտած ըլլան, ու յառաջիկայ ուրբաթ օր կատարուելիք նոր ընտրութեան ատեն մեր ժողովականները աւելի շրջահայեաց ըլլան:

ԱՐՄԵՆԱԿ

—)(57)(—

ԹՇՈՒԹ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՒՅՍ ԴԻՋՄՈՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Ժ.Բ.

Պ. տը Պլինեաքի զօրաւոր կազմուածքը վերջապէս յաղթած էր անողոք հիւանդութեան: Ռաուլ իր առողջութիւնը և ուժը տակաւ կը վերստանար:

Եամպոյի Պ. տը Պլինեաքը Թունաւորելու փորձէն յետոյ կծիկը դրած էր Շարմի ամարանոցէն: Նիման սենեակէն դուրս ելլելով ի զուր կը փնտռէր Եամպօն, զայն հարցաքննելու համար: Խոհարարը աներեւութացած էր և վիլլային ծառաներուն ամբողջ փնտռտուքները ի դերեւ ելան: Ակներեւ էր թէ Եամպօ ալ մեղսակից և գործիք էր Դեղին Մարգրէտի հեռասանդղներուն: Տիկին տ'Ալբէմբ իրաբ անցած էր իր անհրաժեշտ ծառային անհետացման վրայ, որ տան մէջ ամէն գործ կը տեսնէր և անհրաժեշտ տարր մը դարձած էր: Հանրի ստիպուեցաւ գաղտնիքին կծիկը քակել մօրը առջեւ, սակայն տիկին տ'Ալբէմբ ի սկզբան չհաւատաց. պէտք եղաւ ամբողջ ճշմարտութիւնը յայտնել անոր՝ համոզելու համար թէ Եամպօ ստուգիւ յանցաւոր էր:

Տիկին տ'Ալբէմբ այդ չափազանց ապացոյցներուն առջեւ տեղի տուաւ և սկսաւ վախնալ ոչ թէ իր անձին այլ իր երեք տղոց համար, որովհետեւ Նիման իր բուն աղջկանը պէս կը սիրէր: Տիկին տ'Ալբէմբի սոսկումը ա՛լ աւելի կը սաստկանար մտածելով որ ահարկու թշնամի մը կար իրենց դէմ:

Հիմա գանք Շարմի ամարանոցը, ուր ամէն ոք մեծ յուզման մատնուած է: Հանրի իրը ընտանիքի պետ հարկ դատած էր մեծ զգուշութիւններ ձեռք առնել: Ամարանոցին բոլոր ծառաները զինուած էին. երկու պահակներ, որոնք նախկին զօրքեր էին, Պրիէնի հետ գիշերն ի բուն հսկողութիւն կը կատարէին ամարանոցին շրջակայքը: Պարտէզին մէջ ծուղակներ պատրաստուած էին. նաև կային երկու խոշոր գամփռներ, որոնք մինչեւ լոյս պարտէզին շրջանը կ'ընէին և որոնք պիտի յօշոտէին ո եւ է անծանօթ որ համարձակէր ամարանոցին պարտէզը մտնել:

Բայց այս ամէն զգուշութիւնները անօգուտ էին. ո եւ է թշնամի երեւան չէր ելլեր: Դիշերները հանդարտ, սովորականին պէս կ'անցնէին. Պրէնն ա՛լ կը սկսէր ձանձրանալ այդ անօգուտ հսկողութենէն: Սակայն հակառակ այդ հանդարտութեան, հսկողութիւնը մինչ կը կատարուէր:

—Թիչ մը համբերութիւն և յոյս, կը կրկնէր Պրէնն: Եթէ այդ դեղնամորթէն մէկը մեր վրայ յարձակի, բանը բուսած օրն է:

Պ. տը Պլինեաք բոլորովին ապաքինած ըլլալով, քանիցս Բարիզ գնաց ծովային նախարարութենէն խնդրած արձակուրդը ստանալու համար, զոր կը ձգձգէին մինչ: Թէեւ մեծապէս իրաւունք ունենար այդ արձակուրդը խնդրելու, քանի որ ամբողջ չորս տարի անընդհատ պաշտօնավարած էր: Հիմա կ'ուզէր ատեն մը հանգչիլ իր ամուսնութենէն յետոյ, որ արդէն որոշուելու վրայ էր:

Ռաուլ խնդրեց Հանրիէն տեսակցութիւն մը ունենալ իրեն հետ՝ կարեւոր խնդրոյ մը վրայ: Ամուսնութեան առաջարկ մը ծանրակշիռ իրողութիւն է միշտ: Հանրի իսկոյն հարթեց այդ դժուարութիւնը:

—Սիրելի Ռաուլս, ըսաւ Հանրի, այդ չրջասացութիւնները աւելորդ են: Դուք մեր փոքր քոյրը կը սիրէք և կ'ուզէք առնոր հետ ամուսնանալ:

Եւ որովհետեւ Ռաուլ չփոթած՝ Հանրիի երեսը կը նայէր, այս վերջինը աւելացուց.

—Սիրելի Ռաուլ, Նիման մեր քոյրն է: Նաթալիի և ինծի համար մեծ երջանկութիւն մըն է որ մեր եղբայրը ըլլաք. Մայրս ալ միեւնոյն զգացումները ունի ձեզի նկատմամբ: Եթէ Նաթալիին ձեռքն ալ խնդրէիք, նոյն ուրախութիւնը պիտի զգայինք: Սիրելի Ռաուլս անկեղծ և ճշմարիտ բարեկամութիւն մը կը զգամ ձեզի նկատմամբ, և կը հաւատամ թէ դուք ալ փոխադարձաբար միեւնոյն զգացումները կը տածէք իմ մասիս. հետեւաբար երկար բացատրութեանց հարկ չի մնար: Դուք Նիման կը սիրէք և ան ալ ձեզ. և արդէն իսկ անիկա իր սէրը խոստովանած է անկեղծութեամբ: Հիմա ողջագուրեցէք զիս և ամէն բան լմնցած է:

—Բայց, յարեց Ռաուլ, ձեր մօր հաւանութիւնն ալ պէտք է առնել, առանց որու կարելի չէ իրողութիւնը կատարուած նկատել:

—Մայրս չատ կը սիրէ ձեզ, պատասխանեց Հանրի. անշուշտ օրինաւորապէս պիտի խնդրէք անկէ Նիմայի ձեռքը, բայց մի տարակուսիք իր պատասխանին վրայ, որովհետեւ մայրս բարեբաղդութիւն մը կը համարի իր զաւակը կոչել ձեզ:

Որոշուեցաւ որ նոյն օրը Ռաուլ իր առաջարկը ընէր Տիկին տ'Ալբէմբի: Ռաուլ իր բարեկամէն բաժնուելու վրայ էր, երբ իր բարեկամը չարժումով մը կեցուց.

—Մի երթաք, տակաւին խօսելիք ունիմ ձեզի հետ: Ձեր գլխուն եկած փորձանքը և այն վտանգները որոնք ձեզի և Նիմայի կը սպառնան, մեծ մտատանջութիւն կը պատճառեն ինծի: Ի՞նչ տեսակ թշնամի են ձեր հակառակորդները. չեմ գիտեր և փոյթ ալ չեմ ըներ գիտնալու, եթէ նոյն իսկ ատոնք անձնապէս ինծի ալ թշնամի ըլլան: Սիրելի բարեկամս պէտք է գիտնաք որ հոն ուր ձեզի համար վտանգ կայ, ինծի համար ալ կայ: Կը խորհիմ թէ աւելի լաւ պիտի ըլլար Բարիզ դառնալ քան թէ հոս գիւղին մէջ մնալ: Բարիզի մէջ գիշեր և ցերեկ ամէն ատեն կրնանք տրամադրելի միջոցներ ունենալ մեր ձեռքին տակ. երբ յարձակում մը տեղի ունենայ, իսկոյն օգնութեան կը փութան մեզի: Դուք սև այնպէս չէ՞ք կարծեր թէ հոս բնակիլը վտանգաւոր ըլլայ:

(Շարունակ.)

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Բազմաթիւ խնդիրներ.—Նիհարակուսի ջրանցքը.—Ընդծովեայ շոգենաւերը.—Թրանսվալ եւ Զին։

Լոնտոն, 14 դեկտ.—Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովին այսօրուան նիստին մէջ հարիւր չորս խնդիրներ ներկայացուեցան նախարարներուն։ Այդ խնդիրներուն մէջ չհեկանոներ և արտառոցներ ալ կային։ Պ. Ուորնէր մտահոգութիւն յայտնեց Հոնկ-Քոնկի նկատմամբ և ըսաւ թէ արագահարուած թնդանօթներ չկան այդ անգլեւչինական քաղաքը պաշտպանելու համար։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք ապահովցուց Պ. Ուորնէրը ըսելով որ արագահարուած թնդանօթներ պիտի զրկուին Հոնկ-Քոնկ։ Երեսփոխան Պ. Նորման կը հարցնէ թէ Նիքարակուայի ջրանցքին խնդրին համար բրիտանական կառավարութիւնը բանակցութիւններ կատարած է եւրոպական միւս տէրութիւններուն հետ, թէ Նիքարակուա իրա՞ւ ընդունած է որ Մ. Նահանգները ամրացնեն ջրանցքը և թէ ի՞նչ տեսակ են Մ. Նահանգաց ու Նիքարակուայի յարաբերութիւնները։ Լայն։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Բրանդոն պատասխանեց.

«Այդ մասին բնաւ բանակցութիւն մը չէ կատարուած Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը և եւրոպական ուրիշ կառավարութիւններուն հետ։ Հիմա պէտք մը չկայ իմն։ Ներկայացուած հարցումներուն երկրորդով ու երրորդովը զբաղիլ։»

Պ. Ռոպէրթսըն Անգլիոյ ծովային նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Ֆրանսայի ընդծովեայ շոգենաւերուն վրայ, ըսելով որ Ֆրանսայի ծովային նախարար Պ. Լանբան իր ելմտացոյցին մէջ ընդծովեայ տասնըութ շոգենաւերու չինութիւնը նշանակած է։ Պ. Ռոպէրթսըն հարցուց թէ Անգլիա ի՞նչ կ'ընէ։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց թէ ելմտացոյցը երբ Խորհրդարանին ներկայացուի, այդ մասին պէտք եղածը պիտի ըսուի։ Սըր Հոուարթ Վիսընթ դժգոհութիւն յայտնեց թէ կառավարութիւնը թնդանօթներ եւայն կը յանձնարարէ գերմանական գործարաններու. յարեց թէ ուրեմն Շէֆիլտ ի՞նչի կը ծառայէ։ Պ. Պրոտրիք պատասխանեց թէ շատ հոգածու է Շէֆիլտի և անգլիական բոլոր գործարաններուն համար, բայց անցեալ տարի Անգլիա այնչափ ստիպողական պէտք ունեցաւ թնդանօթներու որ իր գործարանները չէին կրնար հասնիլ։ Սըր Ա. Պարթլէթ հարցուց թէ իրա՞ւ է որ Նորթումպէրլանտի չորս գումարտակներ Մէկալիսպէրիի մէջ դերի ինկած ըլլան Պոէրներուն ձեռքը, և եթէ իրաւ է, ո՞ր վայրին կը պատկանին այդ չորս գումարտակները։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք պատասխանեց.

«Արդ Լորտ Քիչէնէրն ինչ տեղեկութիւն որ ստացայ, լրագիրներուն հաղորդեցի։ Լորտ Քիչէնէրի ըսածին նայելով, պատճառ մը չունինք ենթադրելու թէ անգլիական զինուորներ գերի ինկած ըլլան։ Գիտցածս սա է թէ անգլիական 4 սպաներ մեռած են։»

Սըր Ա. Պարթլէթ չենական խնդրին վրայ ալ հարցում մը ըրաւ։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց թէ տէրութիւնները համաձայնեցան թէ հրամանագրութեան մը մասին։ Պ. Պալֆուր յարեց թէ իմացած չէր որ Զինու արքունիքը տրամադիր է Բէքքին դառնալ։ Կէս գիշերէն ժամ մը առաջ Պ. Պալֆուր ծանոյց թէ Ժողովին նիստերը դադրած են մինչև փետր. 14

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Անգլիա եւ Թրանսվալ.—Պոէրներու զորձունեութիւնը.—Երկաթուղիի կայարանի մը վրայ յարձակում.—Հաղորդակցութիւնները ընդհատուած։

Վիեննա, 16 դեկտ.—Բէօքէր Լոյս սապէտ կը խօսի Թրանսվալի խնդրին վրայ.—«Անգլիոյ դիւանագէտները կը զրաղին այն միջոցներով զորս հարկ է ձեռք առնել՝ Թրանսվալի խնդրին վերջերս ստացած աննպատակ կացութեան դարման մը ընելու համար։ Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք անցեալները բանախօսելով յայտարարեց թէ Թրանսվալի մէջ պատերազմը շարունակելու համար 16 միլիոն ոսկի պէտք կայ։ Պ. Պրոտրիք այդ մասին կառաբելապետ ձեռնհաս ըլլալուն համար, ընդհանուր դիւանագիտութիւնը բնականաբար մեծ ուշադրութիւն կ'ընծայէ Անգլիոյ և Թրանսվալի խնդրին։ Պ. Պրոտրիք, միւս տէրութեանց պատերազմներուն արդիւնքը նկատողութեան առնելով և իր ձեռք բերած փորձառութիւնովը է որ Թրանսվալի խնդրին վրայ խօսեցաւ։ Ներկայ դարուս սկիզբները Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջև ծագած պատերազմին առեն չորս հարիւր հազար ֆրանսական զինուորներ հինգ տարի չկրցան դիմադրել սպանիական զինուորներուն՝ որոնք փոքրաթիւ էին։ Ատիկա ճիշտ նմանն է Անգլիոյ և Թրանսվալի միջև եղած հիմակուան պատերազմին։ Իրաւ ուրիշ օրինակ մը կրնայ ցոյց տուուիլ Սպանիոյ և Թուլոյի միջև ծագած պատերազմը։ Պ. Պրոտրիք այս բոլոր պարագաներէն փորձառութիւն ձեռք բերած ըլլալով, անոր բանախօսութիւնը խիստ կարեւոր է։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը յայտարարած է որ Քրիւկէր նախագահին Եւրոպա ուղեւորելովը Թրանսվալի պատերազմը աւելի խառնաշփոթ վիճակ մը ստացած է և թէ տակաւին շատ ժամանակ անկարելի պիտի ըլլայ Թրանսվալի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատել։

Գիլիպոլի, 11 դեկտ.—Օսմանցի 150 Պոէրներ, անցեալ գիշեր, Ռիվերթընի երկաթուղիի կայարանին մէջ գրաւեցին չորս վագոններուն պարունակութիւնը՝ հինգ հարիւր անգլիական ոսկիի արժէքութեամբ։ Պոէրները այրեցին կայարանին մէջ գտնուած բոլոր ապրանքները և երեք վագոններ։ Նաեւ կտրեցին հեռագրական թելերը և փոթորեցին օդը հանել Բիմպլիի երկաթուղիի գիծը։ Կայարանը զուրկ էր պաշտպանողական միջոցներէ։ Զրահապատ կառախուռիի մը հանելէն առաջ Պոէրները մեկնեցան։ Կայարանին պէտք արձակուեցաւ։

ՆԻՔԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն յարաբերութիւնները.— Ի՞նչ պիտի բնի Պ. Մոմ Քիլի։

Նիւ-Եորք, 14 դեկտ.—(Թայմզի հեռագիր).—Սրնի Ուշիկիթընի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ քանի որ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին և Ուշիկիթընի անգլիական դեսպանին միջև կնքուած դաշնադրութեան վաւերացումը անկարելի է, որչափ սաեն որ պահէ իր արդի ձեւը, այդ դաշնադրութեան կուսակիցները հաւաներ են ջնջելու այն յօդուածը՝ որ կը տրամադրէ թէ վաւերացումը զեկուցուի տէրութեանց որոնք հրաւիրուին իրենց հաւանութիւնը յայտնելու։

—Ալեւս բնաւ տարակոյս չկայ թէ Մերակոյտը իրեն յատուկ իշխանութիւնով պիտի ջնջէ յիսուն տարի առաջ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջև կնքուած դաշնադրութիւն մը որ ամերիկեան հիմնական օրէնքին համաձայն օրէնքի այժ ունի։ Ըսել է թէ այդ խնդրին լուծումին կախում ունին նաեւ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց յարաբերութիւններէն։ Լոնտոնէն եկած այն տեղեկութիւնները որոնք անողոքելի ցոյց կուտան Լորտ Սոլզպէրիին, եթէ սուտ են, այդ յարաբերութիւնները շատ ձգտեալ կ'երեւան։ Թէլլէր ծերակուտականը կ'ըսէ թէ Անգլիա համակերպելէն զատ ուրիշ բան չի կրնար ընել. երկուսն քուէն ցոյց կուտայ թէ Մերակոյտն ալ այդ մասին համակարծիք է։ Հիմա սակայն, ամէնէն կարեւոր խնդիրը այն է թէ ի՞նչ պիտի ընէ նախագահ Պ. Մաք Քինլի։ Վանգի նախագահը պարտական չէ փոխուած դաշնադրութիւնը ընդունելու։ Մերակոյտը չի կրնար զայն պարտաւորել որ նորէն բանակցութիւն կատարէ։ Մերակոյտը կը բնայ բանաձեւ մը քուէարկել, բայց այդ բանաձեւը հրամայական չէ։ Ինչպէս մէկը ըսաւ, Մերակոյտն որ և է քուէն յարգելի անձնաւորութեանց կողմէ յայտնուած կարծիք մըն է։ Բնաւ տարակոյս չի մերցներ կորովի նախագահի մը ընելիքը։ Զրանցքին վերաբերող և դաշնադրութեամբ սահմանուած յանձնառութիւնները չյարգող ամէն տեսակ օրինագիծեր պիտի մերժէ։ Նախագահը արդէն նահանջած է իրմէ աւելի զօրաւոր կամք ունեցող անձերու առջեւէն։ Միշտ կը կարծէ թէ դատը կորսուած է։ Կը վախնայ «Վէթոյի իր իրաւունքը գործածելու համար։ Ժամանակ չակիլ կ'ուզէ և ակամայ կը պնդէ։ Իր արտաքին գործոց նախարարը կը զոհէ, Մերակոյտին արտաքին յարաբերութեանց յանձնաժողովին։ Նախաւեծար կը համարի Անգլիոյ հետ կռիւ մը քան թէ դիմադրութիւն մը քաղաքադէտներու աղմուկին։ Ուրեմն Անգլիա շահ մը չունի այդ խնդրին մէջ Մ. Նահանգաց ետուէն իյնալու։ Մեր լաւագոյն յոյսը այն է որ Անգլիա այս միջոցիս բան մը չըսէ, այլ կը խոստովանինք թէ այդ յոյսը այնչափ փայլուն չէ։

ԶԻՆՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Տէրութեանց ծանուցագիրը.—Բանակցութիւնները.— Զինական հանրապետութիւն մը։

Լոնտոն, 14 դեկտ.—Բէքինէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Տէրութեանց ծանուցագրին յանձնուելու եղանակին և Բէքինի դեսպաններուն չինական պատուիրակներուն հետ ունենալիք գումարմանը վրայ.—Հաւաքական ծանուցագիրը պիտի յանձնուի դեսպանական մարմնոյն երեցագոյն անդամին կողմէ։ Միեւնոյն ատեն Զինական երկու լիազօր պատուիրակներէն պիտի պահանջուի որ զանոնք Զինու անունով բանակցելու արտօնոյ յանձնարարագիրները յար և նման ըլլան անոնց որոնք Լի-Հունկ-Զանկի տրուեցան Ճարոնի հետ բանակցութիւն կատարած ատեն։ Դիւանագիտական մասնաւոր յանձնաժողովը պիտի կարգադրէ Դեսպանախորհուրդին վերաբերեալ տրամադրութիւնները։ Լի-Հունկ-Զանկ, համակերպելով օտար դեսպաններու պահանջումին, ծանուցեր է անոնց թէ արդէն հեռագրով կայսեր ու խնամակալուհիին հաղորդած է Ճարոնի հետ կատարած բանակցութեանց միջոցին ստացած յանձնարարագիրներուն պատճէնը, որպէսզի յար և նման տրուի իրեն՝ Տէրութեանց դեսպաններուն հետ բանակցելու համար։

Պէրլին 15 դեկտ.—Բէքինէն կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան թէ Զինու կայսեր մէկ հրամանագիրը լիազօր իշխանութիւն կու տայ Լի-Հունկ-Զանկի և Զինկ իշխանին՝ հաշտութեան բանակցութիւնները կատարելու համար։ Ատոնք յար և նման են՝ Զինու և Ճարոնի պատերազմին ատեն Լի-Հունկ-Զանկի տրուածին։

Բեռլին, 14 դեկտ.— Ռուսիոյ պատուրազամական նախարարութեան հրատարակած մէկ տեղեկագրին նայելով Ամուրի մէջ Զինու դէմ գործող ռուս զինուորները Մանչուրիոյ մէջ նոր պետութիւն մը գտեր են՝ Զա Բի-կու անունով որ բացարձակ ինքնօրինութիւն կը վայելէ։ Զա Բի-կուի հանրապետութիւնը՝ դարուս սկիզբները հաստատուած՝ կը գտնուի Կիրինի հարաւային կողմը Սունկարիի վերին հովիտին մէջ որ Ամուրի գլխաւոր օժանդակներէն մէկն է։ Կիրին Մանչուրիոյ նահանգին կեդրոնական քաղաքն է։ Այդ հանրապետութիւնը հարիւր հազարէ աւելի բնակիչ ունի։ Զա-Բի-կու, որ Զինու կողմէ իրր անկախ պետութիւն ճանչցուած է, մինչև հիմայ ծանօթ չէր ոչ միայն Եւրոպայի, այլ նաեւ Ճարոնի ու Բրազիլայի։ Զա Բի-կու նախ եռապետութեան մը կողմէ կառավարուեցաւ. յետոյ նախագահ մը ընտրուեցաւ՝ Զան-Եուի-Բաօ որ երկիրը վերջնական կերպով կազմակերպեց։ գատարաններ հաստատեց, բանակ մը կազմեց, արհեստապետութիւններ հիմնեց և տուրքեր գանձեց։ Անոր վարչութիւնը տակ երկիրը մեծ զարգացում մը ստացաւ՝ թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս։ Հիմակուան նախագահն է Զայի-Տէու-Թու որ իր հօրեղբօրը՝ Զան-Եուի-Բաոյի յաջորդած է և կը շարունակէ անոր պանդուխտութիւնները։

ՔՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Հացկերոյթ ի պատիւ Պ. Քրիւկէրի.—Պոէրներու նոր յաջողութիւնները ի՛նչ ազդեցութիւն կը բռնուն։ — Գերմանի թերթի մը կարծիքը Ֆոն Պիւլոուի ճառին վրայ.— Միթիկն մը։

Լա-Հէ, 15 դեկտ.— Երէկ իրիկուն պալատն մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Քրիւկէր նախագահը և Տոքթ. Լէյտս։ Այս իրիկուն Պ. Քրիւկէր և Թրանսվալի արտաքին գործոց նախարարը Հոլանտայի նախարարատեղ Պ. Բիէրսոնի բարկանքը պիտի ճաշեն, ուր հրաւիրուած են նաեւ դահլիճին բոլոր անդամները։

—Պոէրներու ունեցած նոր յաջողութիւնները, մանաւանդ զօրավար Բիլէնցի վրայ տարած յաղթանակին, մեծ տպաւորութիւն առաջ բերած են քաղաքական աշխարհին մէջ։ Պ. Պ. Մէյէրպախ Բազէրթա և պատոն Բէյնթա պատուիրակներուն կողմէ բերուած լուրերն ալ շատ քաջալերիչ են Պոէրներուն համար։ Ատոնք իրենց հետ բերած են Օռանժիոյ նախագահին հեռագիրները, որոնք կը յայտնեն թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը լաւագոյն տրամադրութիւններ ունի սերտ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար հարաւային Ափրիկէի երկիրներուն և Պ. Քրիւկէրի Եւրոպայի մէջ ըրած դիւանագիտական բանակցութեանց միջեւ։ Պատերազմի դաշտէն այդ պատուիրակներուն բերած լուրերը իմասին պէտք զօրավարներու ռազմագիտական ծրագիրներուն, ցոյց կու տան թէ պէտք պետքը աւելի քան երբեք վստահութիւն ունին պատերազմական անընդհատ գործողութեանց վրայ, և իրենց վերջին յաջողութիւնները իրաւունք կու տան իրենց։ Սա ստոյգ է որ հարաւ-ափրիկեան երկու կառավարութիւնները պիտի շարունակեն գործելու բացարձակ իշխանութիւն տալ զինուորական պետերուն, որոնք այնքան լաւ կ'աշխատին իրենց դիւանագիտութեան։

Ֆրանսիոբէր Զայրունկ ֆոն Պիւլովի Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ երկրորդ անգամ ըրած յայտարարութեանց մասին հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ.—«Համարիա ենք նախարարապետին հետ թէ Գերմանիա պարտէր «բացարձակ չէզոքութիւն» պահել հարաւ-ափրիկեան պատերազմին մէջ։ Բայց այդ սկզբունքով չարժած են մինչև։ Գերմանիոյ կայսրը պատերազմը ծագելէն ետքը Անգլիա չգնա՞ց։ Ինչո՞ւ համար պարոն Քրիւկէր նախագահը ընդունելու։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ որուն նկատմամբ ֆոն Պիւլով այնքան գովեստ կ'ընէ, անշուշտ չէզոքութիւնը բռնաբարած չի համարիր Գերմանիոյ նախարարապետին համար։ Պ. Քրիւկէրի Գերմանիոյ կայսեր կողմէ չընդունելիլը, զոր ֆոն Պիւլով կը շարունակէ «Թրանսվալի նախագահը» կոչել, աւելի եւս կը նպաստէ Անգլիոյ դատին։ Միջազգային բարբարոսութիւնը, որ Տէրութեանց յարաբերութիւններուն մէջ զօրաւորագոյնին ուժը կը հռչակէ, երբեմն սրբագրուելու պէտք ունի ժողովուրդներու բարոյական դատումով։ Գերմանիա ընդունելով Պ. Քրիւկէրը, ցոյց պիտի տար թէ իրապէս աւելի բարձր է ամէն կուսակցական հաշիւներէ։ Ֆոն Պիւլով խուսափած է այս կէտը քննելէ։ Ցայտարարած է թէ քաղաքականութիւնը պէտք է անձնատուր ժողովրդեան զգացումէն. «ատիկա շատ վտանգաւոր սկզբունք մըն է։»

—Համբուրգի մէջ Պոէրներու ի նպաստ դումարուած մրթինկ մը, ուր խուռն բազմութիւն մը ներկայ գտնուած էր, որոշումներ քուէարկեց որոնք ազդուպէս կը դատապարտեն գերման կառավարութեան հարաւ-ափրիկեան քաղաքականութիւնը։ Հեռագիրներ զրկուեցան Քրիւկէր նախագահին և Գերմանիոյ նախարարապետին։ Մրթինկը այս վերջինէն բացարձակապէս կը խնդրէ ի նպաստ իրաւարարութեան մը պնդել։ Մրթինկը նաեւ բողոքեց գերման ժողովրդեան մեծամասնութեան համար նախատական եղող այն ընթացքին դէմ, զոր գերման կառավարութիւնը բռնեց Խորհրդարանին մէջ։ Ինչ որ կը խնդրուի, լոկ խօսքեր չեն, այլ անկախ գործեր հանդէպ Անգլիոյ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Անգլիոյ եւ Բորթուկալի պայմանագրութիւնը.— Փոխադարձ զիջումներ։

Պէրլին, 16 դեկտ.—Գերման լրագիրները կ'ըսեն թէ Անգլիոյ և Բորթուկալի միջեւ կնքուած պայմանագրութիւնը երկու գլխաւոր տրամադրութիւններ ունի։ Նախ Բորթուկալ ազատ կը թողու Անգլիան՝ կարգադրելու հարաւային Ափրիկէի երկաթուղիի Ընկերութեան խնդիրը։ Նաեւ սկզբունքով կը հաւանի Տէլակոայի երկաթուղիին Բորթուկալի մասը թողուլ անգլիական վարչութեան։ Երկրորդ Բորթուկալ, այդ պայմանագրութեամբ, կը հաւանի անկեւբորթուկիզ մեծ Ընկերութեան մը կազմութեանը՝ նաւահանգիստներ չինելու համար որոնք մեծապէս պիտի ընդարձակեն Լուրէնսօ-Մարքէզի նաւահանգիստը։ Այդ ընկերութիւնը պիտի արտօնուի գանձել նաւահանգիստի տուրքեր՝ համաձայնութեամբ սահմանուած սակացոյցի մը համաձայն։ ատոր հարիւրին տասնըհինգը պիտի հատուցուի Բորթուկալի գաղթավայրերուն վարչութեանը, և Բորթուկալ, ատոր փոխարէն, տուրք պիտի չգանձէ Թրանսվալ զրկուելիք ապրանքներէն։ Գերման լրագիրները կը յարեն նաեւ թէ հարաւային Ափրիկէի երկաթուղիի Ընկերութեան մէջ գերմանական գրամագլուխներ կան և թէ Գերմանիոյ նախարարապետը Խորհրդարանին մէջ ապահովութիւն տուած է որ այդ գրամագլուխները պիտի պաշտպանուին Գերմանիոյ կողմէ։ Բուլիի տ'Եօռօք որ Բարիզի մէջ նոր հաստատուած դիւանագիտական թերթ մըն է և շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, սա զեկոյցը ստացած է Լիզպոնայի իր թղթակիցէն։—«Պաշտպանողական ու յարձակողական դաշնակցութեան ոգիով Անգլիոյ և Բորթուկալի միջեւ որ և է դաշնադրութիւն գոյութիւն չունի, բայց համաձայնութիւն մը կայ, որուն համաձայն Բորթուկալ Մոզամպիքի մասին յանձն կ'առնէ չընել այն տեսակ բան մը որ արգելք ըլլայ հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիոյ քաղաքականութեան։ Բորթուկալ ընդհակառակը պիտի աշխատի այդ քաղաքականութիւնը նպաստաւորելու։ Անգլիա ալ իր կողմէ յանձն կ'առնէ պաշտպանել Բորթուկալը այդ համաձայնութեան արդիւնքներուն դէմ, ինչ որ ալ ըլլան։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի բանակները.— Տարբերութիւն մը Լեգիոնատ Գերմանիոյ։

Գերմանիոյ 1901ի ելմտացոյցին համաձայն երկրին գործօն բանակը կը կազմեն 24,145 սպայ, 80,642 ենթասպայ և 494,351 զինուոր, նաեւ 104,485 ձի։ Ատոնց վրայ եթէ աւելցուի ոչ-պատերազմիկ զինուորական պաշտօնեաներու թիւը՝ այսինքն 2190 բժիշկ, 680 անասնաբոյժ և 1054 քարտուղար, Գերմանիոյ գործօն բանակին ընդհանուր թիւը կ'ելլայ 604,168։ Այդ հաշուին մէջ չեն նաեւ այն 10,000 կամաւորները՝ որոնք մէկ տարի կը պաշտօնավարեն և պէտքերը, սպառազինութիւնը և այն իրենք կը հայթայթեն։ Այդ թիւին յաւելմամբ Գերմանիոյ գործօն բանակը կը բաղկանայ 614,188 հոգիէ։ Գալով Ֆրանսայի, 1901ի ելմտացոյցին մէջ նշանակուածին նայելով Ֆրանսայի գործօն բանակին ընդհանուր թիւն է 536,278, այսինքն Գերմանիայէն 77,890 հոգի պակաս։ Բարիզ գտնուող 23,000 գաղթական զինուորներն ալ այս հաշուոյ մէջ եթէ առնուին, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի բանակներուն տարբերութիւնը կ'ելլայ 54,890։

ԲԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Արուեստահանդէսին հաշուեկշիռը.— Արուեստահանդէսին բացը.— Ծախքերուն ու եկամուտներուն վրայ մանրամասնութիւններ։

Բարիզի Արուեստահանդէսին վարչութիւնը 1900ի Արուեստահանդէսին վերջնական հաշիւները հրատարակեց և ելմտացոյցի յանձնաժողովին յանձնեց։ Արուեստահանդէսի ամբողջական ծախքն եղած է 116,500,000 ֆր., իսկ հասոյթը՝ 112,956,213 ֆր., որուն վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ 1,500,000 ֆր.ի գումար մը, որ տակաւին չէ գանձուած։ Հետեւաբար՝ Արուեստահանդէսը 2,040,000 ֆր.ի իրական բաց մը ունի, որ յառաջ եկած է այն կարգ մը ծախքերէն որոնք առաջուց նախատեսուած չէին և յետոյ Արուեստահանդէսին ելմտացոյցին վրայ բեռցուեցան։ Մովային և ցամաքային բանակներուն համար կառուցուած պալատներուն 2,110,000 ֆր.ի գումար մը ծախսուեցաւ, որ ծովային նախարարութեան ելմտացոյցէն պիտի չինուէր, բայց այս վերջինը չընդունեց։ Գեղարուեստից բաժնին գետեղման և պահպանութեան համար 1,100,660 ֆր. ծախսուեցաւ, զոր հանրային կրթութեան նախարարութիւնը պիտի վճարէր, բայց յետոյ ելմտացոյցի յանձնաժողովը մերժեց վճարել։ Նամակատանց գետեղում Արուեստահանդէսի շրջափակին մէջ, որուն համար 295,077 ֆր. 23 սանթիմ ծախք եղած է։ Մեքենաներու պալատին մէջ նկարչական ցուցադրութեանց համար ծախք՝ 455,000 ֆր.։ Ալեքսանդր Գ. կամուրջին հիմնարկէքին առթիւ ծախքի մասնակցութիւն՝ 63,851 ֆր. 86 սանթիմ և ուրիշ մանր ծախքեր։ Ահաւասիկ Արուեստահանդէսին հաշուեկշիռը.

Հասոյթ.— Վիճակախաղութիւն ունեցող պարտաթղթեր, 60,000,000 ֆր., կառավարութեան դրամական մասնակցութիւնը՝ 20,000,000 ֆր., Բարիզ քաղաքին դրամական մասնակցութիւնը՝ 20 միլիոն ֆր., դրամական մասնակցութիւններ Արեւմտեան երկաթուղիներու Ընկերութեան կողմէ Ալեքսանդր Գ. կամուրջին շինութեան համար, նաեւ Բարիզ քաղաքին կողմէ, ստիպնական ծախքերու և Նիքոլա Բ. պողոտան սարքելու համար, ինչպէս նաեւ մասնակցութիւններ Բրէօզայի զինարանին և առուտրական սենեակին կողմէ՝ 1,331,500 ֆր.։ Օտար պատուիրակներու և ֆրանսայի ցուցադիրներու կողմէ վճարուած իրենց հաշուոյն եւած ջուրի, ելեկտրական լոյսի ծախքերուն համար 2,060,994 ֆր. 8 սանթիմ։ Վարձու տրուած շէնքեր եւն. 8,864,442 ֆր. 19 սանթիմ, քանի մը փուլզումներու համար 699,277 ֆր. 67 սանթիմ, ապառիկ հասոյթ 1,500,000 ֆր., գումար 114,456,213 ֆր. 94 սանթիմ։

Ծախք.— Վարչութիւն՝ 8,500,000, շինութիւններ՝ 89,567,870 ֆր. 50 սանթիմ, շահագործում՝ 16,130,000, անկընկալ ծախքեր՝ 4,074,248 ֆր. 1 սնթ., հատուցումներ եւն. 318,151 ֆր. 35 սնթ., ընդհանուր պահեստ 889,736 ֆր. 14 սնթ., գումար 116,500,000 ֆր.։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՆՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պալայի ատիճան տրուեցաւ Ավլոնիայի երեւելիներէն Սիւրէյա պէյի։ Իւլայի երկրորդ ատիճան՝ Մէջքելի էմիրութեան տիվան քեաթիպի Ապտիւսսէլամ էֆ.ի։ Սանիէի ատիճան՝ Համազգային Անկելանոցին տնօրէն Ա-քիֆի էֆ.ի։ Սալնէի ատիճան՝ Ուրֆայի թաղապետութեան նախագահ Ապտիւրահման էֆ.ի։

—Մուսուլի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պաշտօնական ճիւղին նախագահ Իսմէթ Լութֆի պէյ, որուն յաջորդեց Սուրիոյ նահանգին վերաքննիչ ատեանին պաշտօնական ճիւղին նախագահ Թէվֆիք էֆ.։

—Զորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Համազգային Անկելանոցին լուսանկարիչ նաւային հարիւրապետ Սալի Սամի էֆ.ի։

ՐԱՄԱԶԱՆԻ մէջ Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը կրօնական ընթերցուածներ կատարելու համար ութ իւլէմաներ որոշուած են։

Ս. ՆԻՌՈԼԱՅԻ ՏՕՆԸ.— Ռուսիոյ կայսեր անուան տօնախմբութեանը առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց։

—Ինչպէս ծանուցինք, երէկ, Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. կայսեր անուան տօնախմբութեանը առթիւ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ և դոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ։ Դեսպանատան երգչաց՝ Տ. Իոնաս որ պատարագիչն էր, քարոզ մը խօսեցաւ։ Դոհաբանական աղօթքին ատեն յիշուեցաւ նաեւ անունը Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանին որուն տօնախմբութիւնն էր միանգամայն։ Ներկայ էին Ռուսիոյ դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաներէն եւ ռուս գաղթականութեան երեւելիներէն զատ Ցունատանի, Սերպիոյ ու Սեւ Լեռան դեսպանները և պուլկարական գործակատարը։ Նաեւ Կ. Պոլսոյ ու Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարքական փոխանորդները։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը, բոլոր ներկաները, դեսպան Պ. Զինովիէվի հրաւէրով, առաջնորդուեցան մեծ սրահը, ուր շքասեղան մը պատրաստուած էր։ Հոն շնորհաւորութիւնները կատարուելէ ետքը Պ. Զինով էվ բաժակ պարպեց Նիքոլա կայսեր կենացը, ինչպէս նաեւ այն վեհապետներուն որոնց դեսպանները ներկայ էին։ Բոլոր ներկաները ծափահարեցին։ Հանդէսը աւարտեցաւ կէս օրին։

—Օսմ. պահականաւը և դեսպանատանց բոլոր պահականաւերը երէկ դրօշներով զարդարուած էին։ Օսմ. պահականաւը կէս օրին թնդանօթ արձակեց։

—Կայս. անձնական սպայակոյտին մէջէր Շաքիր փաշա և Խարիճէի արարողապետ Ղալիպ պէյ, կէս օրէն վերջը, Ռուսիոյ դեսպանատունը գացին և Վեհ. Սուլթանին շնորհաւորութիւնները հաղորդեցին դեսպան Պ. Զինովիէվի։ Մեծ Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմաններն ալ երէկ Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Ռումանիոյ դեսպան Պ. Կիքա ալ շնորհաւորական արարողութիւնները աւարտելու միջոցին Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

—Մեծ Կղզիի Ս. Նիքոլա վանքին և Ցնէրի պուլկարական եկեղեցիին մէջ երէկ առաւոտ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ։

—Երէկ, հելլենական դեսպան Նիքոլա Մավրոկորտաթօ իշխանին անուան տօնախմբութեանը առթիւ, հելլենական դեսպանատան մատուռին մէջ դոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին դեսպանատան ու հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները և հելլեն գաղթականութեան երեւելիները։ Եկեղեցական արարողութենէն ետքը բոլոր ներկաները դեսպանատուն երթալով, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին Նիքոլա Մավրոկորտաթօ իշխանին։ Ցունատանի թագաւորը, նախարարները և երեսփ. ժողովին անդամները հեռագրով շնորհաւորեցին դեսպանը։

—Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանին անուան տօնախմբութեանը առթիւ, երկիրս տարուեցան Սեւ Լեռան դեսպանատան մէջ։ Դեսպան Պ. Զաքիէ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց իշխանին։ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սեւ-Լեռան դեսպանին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, առէր օրը, այցելութիւն տուաւ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին։

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ.—Սեւ Լեռան արտաքին գործոց նախարարութիւնը կ'ըսէ Սերվիթ, հերքած է այն զրոյցները թէ Թուրքիոյ և Սեւ Լեռան յարաբերութիւնները այնչափ նպաստաւոր վիճակի մէջ չեն գտնուիր։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Սերվիթի մէջ կը կարդանք.—«Թրանսֆիտուրեր Զայրունկ» կը ծանուցանէ թէ, Բարիզի, Լոնտոնի, Բեռլինի ու Հռոմի դահլիճներուն միջեւ կատարուած կարծեաց փոխանակութեան մը հետեւանքով, Բ. Դուռը ապահովութիւն ստացեր է թէ Միջերկրականի մէջ իրաց ադրի կացութիւնը բնաւ պիտի չփոխուի։

ՐՈՒՄԼԻԻՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Կարդացինք մը համաձայն, Բուլգարիի նահանգներուն նամակներ ընդունելութիւններ կատարուեցան Սեւ Լեռան դեսպանատան մէջ։ Դեսպան Պ. Զաքէ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց իշխանին։ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները շնորհաւորական այցելութիւն տուին Սեւ-Լեռան դեսպանին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, առէր օրը, այցելութիւն տուաւ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին։

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ.—Սեւ Լեռան արտաքին գործոց նախարարութիւնը կ'ըսէ Սերվիթ, հերքած է այն զրոյցները թէ Թուրքիոյ և Սեւ Լեռան յարաբերութիւնները այնչափ նպաստաւոր վիճակի մէջ չեն գտնուիր։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՔԱՂԱ

խանութիւնը նկատելով որ զանազան թաղերու մէջ տարաբնոյկ հիւանդութեան եթէ մահ պատահի, թաղապետութեան իմաց չի տրուիր որպէս զի ապանեխում կատարուի, և նկատելով որ շատ տեղեր մեռեալները թաղելու համար արտօնագիր չառնուիր, գրեց Քաղաքապետութեան որ պատկանեալ պաշտօնեաները մեռեալները թաղելու համար արտօնագիր պահանջեն, և եթէ չըլլայ, մեռեալին տէրերը պարտաւորուին արտօնագիր առնելու. նաև այդ մասին հարկ եղած զեկոյցը ըլլայ իմամներու, մութթարներու և հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերուն։

ՄԷՐՍԻՆԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏը. — Իգսամ ձեռնհա իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ օտար երկիրներէն ուղղակի և կամ օսմ. նաւահանգիստները հանդիպելով Մէրսին հասած անգլիական, աւստրիական, ռուսական ու ֆրանսական շոգենաւերուն բերած թղթատարական կ'քուած պարկերը երբ իրենց գործակալութիւններուն յանձնուին ու բացուին, քսային պաշտօնեաները ներկայ չեն պատուիր. նաև գործակալներուն կողմէ շոգենաւ տարուած և դուրս հանուած պայուսակներն ալ մաքսատան պաշտօնեաներու կողմէ չեն բացուիր, մինչդեռ ուրիշ մաքսատուններու մէջ այդպէս չըլլար։ Իգսամ կը յարէ թէ այդ կերպով միշտ գոհարեղէններ, ոսկեղէններ և օրինական չափէն պակաս ոսկիներ եւայլն կը ներմուծուին Ատանայի ու Գոնեայի նահանգները։

ԽՏԻՎԻՆ շոգենաւային Ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակալին կողմէ յանձնուած երեք քոնէսըմաններու երկուքին վրայ դրոշմթուղթ չգտնուելուն համար զըրամական տուգանք առնելու ձեռնարկուեցաւ, սակայն գործակալութիւնը խնդրեց զերծ մնալ այդ տուգանքէն, ըսելով որ տարին հազարաւոր քոնէսըմաններ կը յանձնէ որոնց ամէնքն ալ դրոշմթուղթ ունին և թէ ներկայ պարագան սխալի արդիւնք է։ Եւմական նախարարութեան և Հանրային Պարտքի վարչութեան միջեւ կատարուած բանակցութեամբ, որոշուեցաւ միայն դրոշմթուղթ փակցնել այդ քոնէսըմաններուն վրայ, բայց տուգանք չառնել։

ՕՐՏՈՒԻ գայմագամ Զիեա փաշա և մալ միւտիրին ու տուրքերու տնօրէնը, կ'ըսէ Իգսամ, զեղծումներ գործած ըլլալով, ձեռնհա պաշտօնեանը գրեց Տրապիզոնի կուսակալութեան քննութիւն կատարել և արդիւնքը տեղեկագրել։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ խազան շոգենաւը, ուր կային երկու հազար ռուս զինուորներ, առջի օրը, Վոսփորէն անցնելով Մայրագոյն Արեւելք գնաց։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէլանիկէն կը գրեն թէ տեղական կառավարութիւնը մինչեւ հիմա տասերու պուլկար աւազակներ ձերբակալած է։ Ատոնց վրայէն գտնուեր են նաեւ այն տեսակ թուղթեր որով գործածած ոճիրներէն երեւան կ'ելլեն։

ԳԱՀԻՐԷՆ կը գրեն թէ Պառոն Նաթանաէլ Ռուշիլտ այժմ հոն կը գտնուի և քաղաքին մօտերը վրանի տակ կը բնակի։

ՄԱՌԱՍԱՏՈՒՆ բերուած դեղերը, ուտելիքները և ըմպելիքները քննելու և տարբալուծել համար զինուորական 7 բժիշկներ մնայուն կերպով մաքսատան մէջ պիտի մնան։ Ատոնք միայն այդ գործով պիտի զբաղին և իւրաքանչիւրին տմական 1250 զրուշ պիտի վճարուի մաքսատունէն։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը որոշեց հարցաքննիչ դատաւորներ կարգել Զորում, Ճէկլէր Պէրէքէթի, Տուրահ, Տիվանիէլ, Էրթողրուլի և Արզընի Նահանգական դատարաններուն համար։

ՁԻՒՆ.—Անցեալ կիրակի Գասպրի նահանգին մէջ, մանաւանդ Սկիւլի կողմերը, ձիւն տեղացեր է։

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՓԱՇԱՅԻՆ կը գրեն անցեալ ուրբաթ օրուան թուականով.—Երկուշաբթի օրը փչող հիւսիսային հովին հետեւանքով Մարցեայի ջուրերը իջան։ Ողողման առաջ բերած վնասները ճշդել կարելի չէ։ Զուրերուն ձգած կաւը պարտէզներու և արտերուն մէջ մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ ցանքին։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Կանի համալսարանին ուսուցիչ Պ. Փրանց Ռիմոն Բարիզի Արձանագրութեանց և Գրագիտութեան կաճառին հաղորդեց Օգոստոս կայսր Ներկայութեանը կատարուելիք հաւատարմութեան երդումի մը բանաձեւը զոր գրած է Վէգիր Բէօբրլի կողմէ՝ Բաֆլակոնիայի հին քաղաքին մէջ։ Այդ արձանագրութիւնը, հակառակ ընդհանուր համոզման, կը հաստատէ թէ Վէգիր Բէօբրլի կը գտնուի Փաղմոն հին քաղաքին տեղը։ Պոմպէոսէն ի վեր այդ քաղաքը ստացաւ Նէորոլիս անունը. և Ռլոտի օրով ալ Նէորլատորոլիս. իսկ քրիստոնէութեան թուականին՝ Անթրաբա կոչուեցաւ, սակայն այդ չորս անունները միեւնոյն քաղաքին կը վերաբերին։ Արձանագրութեան թուականը Բրիստոսէ երեք տարի առաջուան կը վերաբերի։ Այդ բանաձեւը քաղաքական տեսակէտով ալ կարեւոր է, վասն զի վաւերական բնագրին մէջ այդ տեսակ երկու երդումներ միայն կան։ Կ'ապացուցանէ նաև թէ կեսարներու կողմէ ընդունուած երդման ձեւը այն է որ շատ առաջները կը զործածուէր ասիական պետութիւններուն կողմէ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ եօթուկէսին Պոլսոյ Շէկը Էմինի կողմը, Տէնիզ Ապտալ թաղի Բիրէճխանէ փողոցը հրդեհ ծագեցաւ։ Մէկ-մէկ անուն փորագրէի մը փայտաշէն տանը վերի յարկէն, թէեւ օգնութիւններ հասան, սակայն հրդեհը տարածուելով չորս տուներ այրեցան։

ԼԱՒ ԶԵՎՈՌՈՒՍՆ ԱՆՈՒՆ.—Պէյլէրպէյի Բիւրոյի վարժարանին մէկ դասարանին մէջ, առջի օրը, լաւ չվառուած ածուխ պարունակող կրակարան մը դրուած ըլլալով, ժամ մը վերջը աշակերտները գլխու սաստիկ ցաւ զգացին և փրսխեցին։ Անմիջապէս կրակարանը դուրս հանուեցաւ և պատուհանները բացուեցան։ Աշակերտներէն մէկը զգայազրկի վիճակի մէջ տուն տարուեցաւ, բայց անջական մէջոցներով կարելի եղաւ զայն ազատել։

ՄԱԽՍՈՒՍԻԷ նոր գնած շոգենաւը, որ իրիկունները կամուրջէն ժամ 11.30ին ճամբայ կ'ելլէ դէպի Գատրգիւղ, առջի իրիկունը չկրցաւ մեկնիլ, վասնզի ղեկը անգործածելի վիճակի մէջ էր։ Ուղեւորները սպասեցին ժամ 12ին մեկնող շոգենաւին որ չկրցաւ այդչափ բազմութիւն առնել։ Նաւաղները անպատշաճ ընթացքի մէջ գտնուեցան՝ շոգենաւ մը ընել ուզող կիներուն հանդէպ։ Տղաք ոտքի տակ գային։ Այն կիներէն չատերը ոբոնք շոգենաւէն դուրս ելան, իրենց ձեռքը գտնուած ծլարները կորսնցուցին։

ԻՍՊԻՏԷՆԷՆ կը գրեն կիրակի օրուան թուականով.—Հինգշաբթի իրիկուն Պալըք Բազարի մէջ երբեակ մարդասպանութիւն մը գործուեցաւ։ Բալեանցոլը Բէյճանթի անուն մարդ մը իր եղբօր՝ գինեպան Սոթիրիի խանութը նստած էր սեղանի մը առջեւ. այդ միջոցին վրայ գացին Լազոս Սիրիանթաս և Բէյթրօ Տիւս անուն երկու գործաւորներ։ Բէյճանթի սիկառէթ մը ուզեց անոնցմէ և ստացաւ։ Բիչ եաքը Լազոս երբ դուրս կ'ելլէր, Բէյճանթի անոր վրայ յարձակելով դաշոյնով երկու անգամ զարկաւ։ Տիւս ուզեց պաշտպանել իր ընկերը, բայց եօթը վէրքեր ստացաւ կուրծքէն։ Սոթիրիի ալ փորձեց զսպել իր եղբայրը, բայց թեւէն վիրաւորուեցաւ։ Երկու առաջին վիրաւորները կրցան դուրս ելլել, սակայն քիչ մը տեղ երթալէ յետոյ ուրիշ խանութի մը առջեւ գետինը ինկան։ Խանութպանը օգնութեան փութաց և բժիշկ բերել տալով հարկ եղած դարմանները ընել տուաւ։ Լազոս որ թոքը ծակուած էր, քիչ եաքը մեռաւ։ Տիւսի վիճակը խիստ ծանր է։ Սոթիրիի վէրքը թեթեւ է։ Ոճրագործը լեռը փախած է։ կը կարծուի թէ պիտի կրնայ սահմանագլուխը անցնիլ։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Մեծ Շուկային երամէնիլէր փողոցին մէջ դերձակ կարապետ երէկ առտու, Մեծ Շուկայի Սիբահի փողոցէն անցած ատեն, յանկարծամահ եղաւ։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ սրտի կաթուածէ մեռած է։

ԲԵՐԱՑԻ Աղա Համամի կողմը, կիրակի իրիկուն, Յոյնի մը տանը մէջ հարսնիք կը կատարուէր։ Հրաւիրեալները պարելէ ու արբենալէ ետքը առտուան դէմ երբ մեկնելու կը պատրաստուէին, գլխարկ բալթօ, հովանոց, կալոշ եւայլն ամէնքը մէկէն անհետացած էին, ուստի պարտաւորուեցան այնպէս մեկնիլ։ Ցայսմէ չէ եղած թէ գողը դուրսէն է թէ ներսէն։

ԹԱՐԱՊԻԱՑԻ մէջ տան մը պարտիզպանը Բանանէլի, անցեալ գիշեր գինով վիճակի մէջ մութ տեղը երբ պարտէզէն կ'անցնէր, երեք կանգուն բարձրութիւն ունեցող բարձրաւանդակէ մը ինկաւ և ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՇԸՄԻԶՐՈՒ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ.—Դեկտ. 20, 21, 22 հինգշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օրերը գուլպաներու ցուցադրութիւն մը տեղի պիտի ունենայ Շըմիզրոի Իւնիվերսել վաճառատան մէջ։ Մասնաւորաբար հանրութեան ուշադրութեան կը յանձնենք սպանիական մերինոս ապրանքը, որ զայն գործածող գնորդներու կողմէ մեծապէս գնահատուած է, իր ընտիր տեսակին և յատկութեանցը համար։ 2

ԱՌԻՒԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՑԻԲ.— Բերա, Մեծ Փողոցին վրայ նոր հաստատուած Կրան Մակազէն վաճառատան տնօրէնութիւնը բրդեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը դնած ըլլալով խիստ նպաստաւոր գիներով յառաջիկայ դեկտ. 17 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մէկ շաբաթ ի վաճառ հանած է զանոնք շատ դիւրամատչելի գիներով։ Կը բաւէ ակնարկ մը միայն ձգել այդ վաճառատան ապրանքներուն վրայ, վուճաղալու համար օգտուիլ այդ միակ առիթէն։ Ամէն գնորդ պզտիկ նուէր մը պիտի ընդունի իրը բրիմ։ 5—5

ԲԱԶԷ

Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու

Մանրամուս Փաշա Ապուս հան։ խան։ թ. 5-6

Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական գաւառ բարդ նորածիւ յուխտներէ պատրաստած է։0,00ոտ մեր հագուստ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40 0/0 ածան։

ԲԱԶԷՆ (Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։

ԲԱԶԷՆ (Այն վաճառատունն է որ իր յանձնառութիւնները անձերի կը գործադրէ։

ԲԱԶԷՆ (Իր ծախած զգեստներու նորոգութիւնը ձրի կը կատարէ։

ԲԱԶԷՆ (Վերջապէս այնքան ածան կը ծախէ որ իր մագիներուն մէջ ամէն մրցում կրնայ խեղդել։

ԲԱԶԷԻ թաղքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է, զգուշանալ այս անուանէ կեղծերէն։

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն մեզ. Խորէն եպիսկոպոս Ստեփանէի յուղարկաւորութեան մասին.—«Շաբաթ օր, Նոյեմբերի 18ին կէսօրից յետոյ, հանգուցեալ Խորէն եպիսկոպոսի մարմինը խուռն բազմութեան ուղեկցութեամբ, տեղափոխուեց բնակարանից Թանդոյեան եկեղեցին։ Միւս օրը, պատարագից յետոյ, Թանդոյեան եկեղեցուց սկսուեց յուղարկաւորութիւնը դէպի Վանքի մայր եկեղեցին։ Հաւաքուել էր ահագին բազմութիւն, որ հետեւում էր դագաղին։ Հանգուցեալի յիշատակը յարգելու համար Թիֆլիս էին եկել ներկայացուցիչներ հոգեւորականներից և հասարակութիւնից։ Հոգեւորականներից եկել էին Թիֆլիս, Կաթողիկոսի կարգադրութեամբ, Գանձակից՝ Անանիա եպիսկ. Համազասպեան, Երեւանից՝ Տիրայր վարդապետը, Սլէքսանդրոպոլից Մատթէոս վարդապետը, Գօրուց՝ Սահակ վարդապետը։ Իրրեւ ներկայացուցիչներ Բագուից եկել էին տիկին Եղիսաբէթ Սարգսեան, Յովհաննէս Սաղաթելեան և Ներսէս Դաւթեան, Երեւանից՝ Թեմական դպրոցի ուսուցչական խմբի կողմից՝ Ա. Պօպովեան։ Ախալցխայի հասարակութիւնը հեռագրով խնդրել էր ներկայացուցիչ լինել Ստ. Մալխասեանցին, Երեւանի թեմական դպրոցի հոգաբարձութիւնը՝ Տիգրան Յովհաննիսեանին, Պետերբուրգի հայ գաղութը և Վաղարշապատի երիտասարդութիւնը՝ բժշկապետ Բ. Նաւասարդեանցին։ Պակներ դրված էին Պետերբուրգի հայ գաղութից, Երեւանի թեմական դպրոցից, տեղական երկու թերթերի խմբագրութիւններից, Նոր Նախիջեւանի հայոց Բարեգործական ընկերութիւնից, Վաղարշապատի երիտասարդութիւնից, Ախալցխայի հասարակութիւնից, Թիֆլիսի հայ գիմնազիստներից, մի խումբ արհեստաւորներից, նոյնպէս և մի քանի յարգոյներից։ Թաղումը տեղի ունեցաւ Վանքի եկեղեցու բակում։ Ճառեր արտասանեցին։ Թանդոյեան եկեղեցում Անանիա եպիսկոպոսը՝ Կաթողիկոսի պատուէրով, իսկ գերեզմանի վրա խօսեցին Բագուի հայ հասարակութեան ներկայացուցիչներից երդուեալ հաւատարմատար Յ. Սաղաթելեան և Երեւանի թեմական դպրոցի ներկայացուցիչ Պօպովեան։ Խորէն Ստեփանէ յայտնի դեր էր կատարել իրրեւ գրական մարդ, իրրեւ մանկավարժ և իրրեւ տաղանդաւոր հռետոր, որի հաւասարը չը կար նոր սերնդի մէջ։ Թաղման կարգը վերջացաւ ժամի 2ին։»

—Դարձեալ Թիֆլիսէն գրուած նամակ մը հետեւեալը կը յայտնէ.—«Մօտ օրերումս դուրս եկաւ մամուլի տակից Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի պ. հոգաբարձուի հաշուեն ուսումնարանների դրութեան մասին 1899 թուի ընթացքում։ Այդ հաշուի մէջ, ի միջի այլոց, գտնում ենք հետեւեալ տողերը՝ նուիրված հայոց թեմական դպրոցներին։ «Զորս դպրոցական հաստատութիւններ, որոնք գտնվում են Էջմիածնի հայ լուսաւորչական սինոդի վարչութեան տակ, նշանաւոր են նրանով, որ նրանք, կարծեմ, միակն են ամբողջ Ռուսաստանում, որոնք գոյութիւն ունեն առանց կառավարութիւնից հաստատված կանոնադրութեան, չնայելով որ ամենակրտսերը նրանցից հիմնված է 26 տարի առաջ, իսկ աւագագոյնը—Թիֆլիսի հոգեւոր դպրոցը—բացված է 1821 թուին, այսինքն 79 տարի առաջ։»

—Եգիպտոսի Առաջնորդ Այվազեան եպիսկոպոս երէկ իր պաշտօնատեղին մեկնեց։

—Սիպերիա ընկղմող ազգայիններ իրենց մէջ 640 բուպլիի չափ գումար մը հանգանակելով, եկեղեցական անօթներ և զարդեր գներ են, և իրենց հովիւ նշանակուած Գալուստեանց քահանան առաքմանակեայ կերպով պատարագ մատուցեր է։

—Շուշիէն հետեւեալը կը գրեն.—«Մի քանի շաբաթ է վեր, տեղս գաղնվում երիտասարդ բժիշկ պ. Յարութիւն Շեքերջեանց. նա Արաբկիր քաղաքից է, ապրել է Ամերիկայում, ուր և ստացել է համալսարանական կրթութիւն։ Պ. Շեքերջեան բժշկում է մի չարք հիւանդութիւններ, ինչպէս՝ խելագարութիւն, ապուշութիւն, ջղային հիւանդութիւն, կաթած, աչքի ու ականջի հիւանդութիւն եւայլն։ Նա բժշկում է առանց դեղի, հիպնոտիզմով եւ մագնիսականութեամբ, այդ պատճառով էլ մեծ դարմանք է պատճառել Շուշեցիներին, որոնք առաջին անգամն են հանդիպում այդ տեսակ բժշկի և կարծում են թէ կախարդ է կամ մի որ և է երկնային հրաշքով է բժշկում։ (Նրա մասին քաղաքում զանազան առասպելներ են պատում)։ Պ. Շեքերջեան ապրում է հիւրանոցում, ամէն օր ընդունում է բազմաթիւ հիւանդներ, որոնք կարծես թէ ուխտատեղի յաճախում են։ Նա այցելութիւնների համար փող չէ վերցնում, այլ պայմանաւորում է հիւանդատիրոջ հետ, որ հիւանդին բժշկելուց կարող է ստանալ մի գումար (50 ր.—100 ր.), նայած թէ ինչ հիւանդութիւն է բժշկում։ Առ այժմ բժշկի խնամքի տակ գտնվում են տասն զանազան հիւանդներ։ Նա մտադիր է շուտով գնալու, բայց Շուշեցիները չատ են թախանձում, որ նա իրենց մօտ անցկացնէ ձմեռը։»

—Սամսոնէն կը գրեն մեզ դեկտ. 3 թուականով. — «Այսօր վարժարանին մէջ առաջին պատարագը տեսնելու բաղդը ունեցաւ Սամսոնցին. ամէն ոք այս առթիւ վարժարան խուժեց միմիայն տեսնելու համար թէ եկեղեցիէն դուրս ուրիշ յարկի մը տակ մատուցուած պատարագը ինչպէ՞ս կ'ըլլայ, առանց սակայն այն տխուր տպաւորութիւնն իսկ կրելու թէ՝ անդին բուն սրբավայրը գոց է։ Եւ հաւիւ իրենց հետաքրքրութիւնը գոհացուցած, իւրաքանչիւր ոք մեկնեցաւ հետզհետէ հեգնական ժպիտ մը արձակելով փոխանակ զգածուելու։ Տեղապահ Հայրը և աղաները, իրենց տուած նախորդ որոշումը փոխելով, փոխանակ բոլորովին գոցելու եկեղեցին, որոշած են խորանը եւայն դպրոց փոխադրելով մի միայն կիրակի օրերը հոն պատարագել, իսկ լուր օրերը դարձեալ ժամասացութիւնը եկեղեցին կատարել առանց խորան եւայն ըլլալու պայմանաւ։ Կ'երեւայ թէ իրենց արժանապատուութեան չկերցուցին բոլորովին գոցել եկեղեցին, քանի որ այդպէս է, ինչ հարկ կար դպրոցն ալ պահեստի եկեղեցի ընել, գիտնալով որ կիրակի օրերը եկեղեցի յաճախողներու թիւը՝ լուր օրերը յաճախողներու թիւէն փոքր համեմատութեամբ աւելի է, և այս թիւը եկեղեցին փլցնելու աստիճան ծանրութիւն չի կրնար տալ։ Ասիկա գիտնալով կը հասկցուի թէ, այս որոշումը, լոկ քաղաքականութեան հրամանը գործադրած ըլլալու համար տրուած է։ քաղաքապետութիւնը այսչափին աչք կը գոցէ ըսելով, որով քաղաքապետութեան հրամանը ածան ճամբով կատարած ըլլալուն համար գոհ կը զգան ինքզինքնին։ չեն մտածեր երբեք թէ քաղաքապետութիւնը այդ արգելումով «ամօթ է ալ եկեղեցի մը չինեցէք», ըսել կ'ուզէր։ ապա թէ ոչ ինչ փոյթ իրեն։ Որուն որ հարցնին, հարուստ դասակարգէն մինչեւ ազքատը, կը պատասխանեն. «Աս ի՞նչ խայտառակութիւն է, եկեղեցի մը չկերցան չինել։» Այս՝ «չկրցան չինել» կը պատասխանէ և ոչ թէ «չկրցանք»։ զարմանալի. արդեօք ուրիշ քաղաքացիներ և կամ ուրիշ ժողովականներ եկեղեցին չինելու և այդ մասին խորհրդակցելու, աշխատելու պիտի գան կը կարծեն և կը յուսան։ Ոչ ոք վրան կ'առնէ խորհելու, աշխատելու հոգը, որովհետեւ կուսակցութիւնները հեռու կը կեցնեն այդ գաղափարէն։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հան. դուցեալ Մանուկ էֆ. Զիշէքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխանակ ծաղկեպսակի (1) մէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Աբրամ էֆ. Գարամանեան։

Հեռագիր Այսօրուան

ԼՈՐՏ ՍՈԼԱՊԷՐԻԻ ՃՍՈԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 դեկտ.— Լորտ Սոլզպէրի ճառ մը արտասանելով յայտարարեց թէ Թրանսվալի պատերազմին համար եղած զոհողութիւններուն մեծութեանը հակառակ, նորէն զոհողութիւններ պիտի պահանջէ, վասն զի անհրաժեշտ են՝ Անգլիոյ զօրութեան փառքն ու մշտնջենաւորումը ապահովելու համար։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Կոտառ զօրավարը հրամանատար կարգուեցաւ ութերորդ բանակին։

ՖՐԻՒԿԷՐ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ.—Ֆրիւկէր նախագահը Ամսթէրտամի քաղաք պատուելու պաշտօնարարին մէջ ընդունուեցաւ քաղաքապետին և տեղւոյն երեւելիներուն կողմէ։ Ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը համակրական խանդավառ ցոյցեր ըրաւ։

ՋԻՆՈՒ ԴԵՊՊԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքլինէն կը հեռագրեն թէ վալտերսէ մարշալը միջազգային զինուորներուն միջոցաւ խիստ հսկողութիւն մը կատարել կու տայ Բէքլինի շուրջը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռիչնէր անգլիական կառավարութենէն կը խնդրէ նորէն քառասուն հազար զինուոր զրկել Թրանսվալ։

—Տէվէթ զօրավարը՝ 4500 Պոէրներու գլուխը անցած՝ Էֆտիքարանի հիւսիսային կողմը կը գտնուի։

—Բէլմէնց զօրավարին զօրախումբը պիտի կցուի Ֆրէնչ զօրավարին։

ՊԱԼԱԹԿԱ ԵՒ ՍԵԼ ԾՈՎԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Վաւերական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ ռուս կառավարութիւնը սկսած է ուսումնասիրել Պալթիկ ծովէն Սեւ ծով ջրանցք մը չինելու ծրագիրը։ Այդ ջրանցքը 963 քիլոմէթր երկայնութիւն պիտի ունենայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍԵՒ ԼԵՌ

ԶԷՐԻՆԵԼ, 19 դեկտ. — Նիքոլա իշխանը այս առտու, պալատան հանդէսներու սրահին մէջ, ընդունեց Պետական Խորհուրդին նախագահը որ բոլոր անդամներէն, բարձրաստիճան պաշտօնատարներէ և դեսպանական մարմնէն շրջապատուած էր։ Պետական Խորհուրդին նախագահը ուղերձ մը կարդաց «Արքայական Բարձրութիւն» սիտղոսը տալով իշխանին՝ իբրեւ երախտագիտութեան նշան մը Սեւ Լեռան ժողովուրդին՝ այնչափ բազմաթիւ բարիքներու համար։ Իշխանը հաստատական կերպով պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց Պետական Խորհուրդին. յետոյ խօսքը ուղղելով դեսպանական մարմնին, երախտագիտութիւն յայտնեց այն վեհապետներուն որոնք ներկայ պարագային մէջ իրենց բարեկամութեան մէկ նոր ապացոյցը տուին՝ հաւանելով այդ նոր ապաղոսին։ Իշխանը յետոյ շնորհաւորութիւններ ընդունեց։ Եկեղեցական արարողութիւններ կատարուեցան։ Զօրահանդէս մը տեղի ունեցաւ։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը որ երկրին ներսէրէն եկած էր, համակրական խանդավառ ցոյցեր ըրաւ։ Իրիկուան մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ պալատան մէջ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռիւթէր կ'իմանայ թէ ձեռնհաս չբնակները չափազանց կը գտնեն այն լուրը թէ երեք հազար Պոէրներ Բարեյուսոյ գաղթավայրը մտած ըլլան, թէ Տէվէթ զօրավարը 4500 զինուոր ունի և թէ Նոքս զօրավարը ետ կեցած ըլլայ Տէվէթը հալածելէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	03 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	07
Ամէնէն վար գին	»	25	03 1/2
Բումէլի երկաթ. զոց.	Ֆր.	111	—
Ամէնէն բարձր գին	»	111	87
Ամէնէն վար գին	»	111	—

ԲԱՑՈՒՄ 7 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	06 1/2
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	111	62 1/2
Օսմանիէ		—	—
Ռէնթի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէսէի ժէնէրալ 0000ական		1	03
Ծու. Օմ. Շանմ է Վաքէօֆ		0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթ.		0	25
» Ժուրնանա		197	—
» պարտաթ.		463	—
Բարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		69	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	05
» » » չէք	»	110	05
Բարլզ » »	Ֆր.	33	96 1/2
» » » չէք	»	23	81 1/2
Գէրլին անտոկոս չէք	Մարք	20	16
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	81

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	05	28
Անգլիական ոսկի	»	110	06
Թալ էմմէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	50	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	07	33
Մէճաիլիք	»	26	—
Բուպլի Ազնաղրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 19 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0		101	—
» » 3 1/2 0/0		102	65
Ֆրանս. Գոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	40
) զոց.	»	23	40
» » » Բ.	»		
» » » Գ.	»	26	75
Օսմ. Դայս. Պանքա	Ֆր.	540	—
Օսմանիէ	»	442	—
Բումէլի երկաթուղի	»	112	75
Օսմ. մաքսատուն	»	518	—
Օսմ. Ռէնթի	»	317	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 0/0		100	—
Ռուէնտի Լիմոնէ		1075	—
Ժուռնալան Ռանթ	»	95	70
Պաղտիկեան արտաքին	»	70	25
Թրանսվալ	»	72	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	80
Դրամագլուխ	»	3	

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	97	93
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	47	75
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.	22	81
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. զոց.	22	81
Օսմանեան Պանքա	11	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 0/0	37	50
» Մոնոբոլ	13	50
Պուլկարական 1888	83	50
Եգիպտական Ունիֆիէ	103	10
Տօմինիոն	103	75
Թրանսվալ	2	81
Այոլն երկաթուղի	10	50
Թոխսուռուլեան	25	300

ՎԻԵՆՆԱ, 19 Դեկտեմբեր

Ռուսական Լոնտոնի վրայ	»	240	10
Բումէլիի երկաթուղի	»	106	50
Օսմ. Ռէնթ	»	295	—

ՊԵՐԼԻՆ, 19 Դեկտեմբեր

Ռուսական	»	216	65
Բումէլիի երկաթուղի	»	109	—
Անատ. երկաթ. պարտաթուղթ	»	—	—
» » Լոնտոնի վրայ 3 տաս.	»	20	200

Ընտիր, Հոտաւէտ, Խնայողական

ԹԷՅ ԹԷՅ ԹԷՅ ԹԷՅ ԹԷՅ ԹԷՅ

MARQUE DEPOSÉE

Ամէն տեսակ թէյերու նոր բերքերէն մեծ քանակութեամբ հասած է ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը։ Թէյի սիրահարներն ու ամէնէն փափկաճաշակներն իսկ վերջին ծայր գոհ պիտի մնան այս թարմ թէյերէն, որոնք ընտիր, առողջապահիկ և հոտաւէտ ըլլալով հանդերձ անմրցելի ըսուելու ատաճան ածան են։

Գաւառներու յաճախորդք թէյ գնելու համար պէտք չունին անձամբ գալու, նամակով թող դիմեն ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատուն, ուր ամենամեծ խնամով, զգուշաւորութեամբ կը գործադրուին ամէն կարգի յանձնարարութիւն մեծաքանակ և փոքրաքանակ։ Դիւրութեան համար՝ թէյերուն փոխարէնը կարելի է վճարել նաեւ երբ ապրանքները բեռցուին ու Քոնոշիմենտն ներկայացուի գնողին։ Կեղծ թէյ չգնելու համար հաճեցէք ուշադրութիւն դնել վերի մարքային և ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ անուան։ Կեդրոնատեղին՝ Կ. Պոլիս, Գահէֆ Գարու, Ճէլալ Պէյ Խանի դրան կից, թիւ 10, Կ. Եավրուեան Ե. Իսագուլեան մեծ վաճառատունը։ 19

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՍՏԻՐԿԵԱՆ-ԱՍԱՍՆԱՐՈՅՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ոդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մուռնաճիւղ չունինք

1901
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

1901ի Ընդարձակ Օրացոյցին գտած ընդունելութիւնէն քաջալերուած Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս ամէն ջանք ըրած է այս տարի գրեթէ բոլորովին նոր պարունակութեամբ և խնամուած տպագրութեամբ հրատարակելու համար Ընդարձակ Օրացոյցը։

ՏՈՍԱՐի բաժնին մէջ, օրացոյցի սովորական մասերէն զատ, այս տարի դրուած է նաև յատուկ հատուած մը, ուր նշանակուած են Սրբոց և Սրբուհեաց տօնախմբութիւնց օրերը, այբուբենի կարգաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԳԻՏԵԼԻԲԻՆՈՒՈՅ բաժնին գլխաւոր նրբութիւնն է ուսումն

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 Ի'Ն

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք։—Առատաձեռն գայմաններ, Ազնարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վօյվոտա վոդոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

573

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵՆԱԾԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան գումարը 31 դեկ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Ցոյցին կոմոտ, ապահովագրութիւնք և լաւ՝
31 դեկտ. 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու նպաստ վճարմունք, կենսատու թոշակ, եւն.
362, 858, 501 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուռուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գալիս, Մէյտանէրդ փոդոց, Ալալէմտի խան։

Գործակիցներուն լաւ վարձատրութիւն տրւի։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՁՈՒՐ

Krondorf

la meilleure eau de table alcaline gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային լուրերու ճոնարկութիւն Գրոնտորֆի մէջ։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԷՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ճատէսի, Գուլումճիլար խան՝ Թիւ 2։ Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ եւայլն։

Գործակալ Լէվի Գոխոր՝ Էմիրէ։ Սքրումցո ու Մօսիանս՝ Սէլանիկ։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյց կու տայ թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը մրսելու օգտակար ու յարմար նարարում է փոփոկեալ անձերու (երիտասարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փոխարէն ալ դիւրաթները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առանց կարգի լլայ։ Հետեւապէս պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակի վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոգ թէրնեղօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անագիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձև լիներու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ռենան ոչ Ֆասիրքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կու դրէն ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրէ Թ. Բ. Հոգ, 2 Թիւ, Բասթիլիոն Բարիզ։

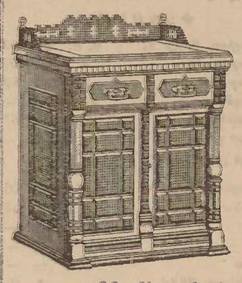

ՆԻՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱ

Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն
ՀԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈՒՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԻԱՄԲ
ԱԺԱՆԻ ԴԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ՝
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Կեդրանաբեղիճ, Գ. Գալիս, Գանչէ Գարու, Համիտիէ փոդոց, Թիւ 7

NEW HOME

Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերաձգական համար

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԼԻՆ

Պահանջելու է հետեւեալ ապրանքանիշը պարունակող պիտակով օիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը Ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և ջրագործներուն քով։ 387

ԱՆՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամերիկեան Միջազգային Ընկ.ն կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տեղեկութիւն յնւոլոգ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելֆիէ փողոց (Գուվան տէ զ'Իդալիէնի անկունը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարտաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,508,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն։

Նիւ Եորքի ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրը։ Նիւ Եորքի ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի. բնակութեան և ճամբորդութեան յարգելի բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ առանձին տարեմուտին սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կնճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տէրէնութիւն ի Թուրքիա
Ա. ՈՒ. ՇՈՒՄՕՎ ԵՒ ԸՆԿ.
Գենիք-Գալաթիրակ
Ա. ՇՈՒՇԱՆԵԱՆ

192 Վօյվոտա վոդոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիրէ տը Բեբա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բ.։ և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նպաստ։ Գիշերի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳՕՇԻԵՒ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարէէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատունը իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր Եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս տեղամ բացած է ի Ղալաթիա ԳՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի Փերանական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կապէ և լաքէ կօշիկներ, Բ-ոը Սիւէտ լուստրին, գիտելա, կապէ, այծի մորթ, քարամանոլ, և մեռաքս, նաև զուտ քրանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, պոտրով և պարզ կիսակոշիկներ։ Ճշմարիտ կոշիկ՝ Ղալաթիոյ։ Ծանձնարարութիւնք կը կատարուին նաև չափու վրայ։ 502

Բարեեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրնի ամանութիւն

(Թարգմ. տպագրեալին գինը Գրշ. 15)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ե. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՊՈՑԱՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Ասանի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զբաղուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած անդամները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով գիմելու եւ բուժուած վերադառնալու դէպքեր։

Նորահնար եղանակ, նարբ, հաշակարար և գիմացկուն արհեստական անդամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ առաստանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատցօնները. վիճակ, առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ց. Գ. Զմեռանները կիրակի օրերն ալ (Վինչեու կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (Վինչեու կէս գիշեր) հիւանդ. կրնդունին։

Ծանօթ.—Գոյսոյ կոչմամբ մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆԳ։ 197

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնճափշի

La

VELOUTINE

CH^{les} FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

Ամ. ա 534

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՕՄԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳԻՆՏԻ ԼԻՈՆԷ

Բնեալ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէրմէ խան

Դաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԷՄԱՔԻՆ ԿԷՐԴԵՆ ՇՈՒՆԵՆԱՒՔ

Ընդդէմ Հրի, ի Գոլոյց և Օգիոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Դօմ	1497	Գօզ	1011	Մայմ	734
Ալէքսօ	3807	Դօնկօ	2906	Գրանտ	1695	Մարէնկօ	2273
Անտէլ	1541	Դարսս	895	Լիրս	775	Մարգելլա	3709
Արխաղ	2377	Ֆիտ	4311	Լիտալկա	1581	Միրանտ	3557
Գասանս	1322	Ֆօմինս	987	Լիտաու	3720	Մրլս	1057
Գօրտինս	1284	Ֆարս	2383	Լօրանգս	3600	Մնարդեպլլս	1735
Գրանս	1076	Ֆրարս	1718	Լուսմէրդ	595	Մաւրիլլս	2419
Գրիլս	341	Ֆիլամս	504	Իանս	2354	Նէրս	1083
Գրէֆֆալս	4431	Իարս	2464	Իտանս	5540	Օֆրս	4100
Գէլրս	1671	Իլլուսրատս	1520	Ֆիւնս	1080	Օնմարքս	4088
Գարիբաս	1887	Իրարս	1841	Ֆլէտս	1058	Օրլանս	1535
Գամնս	1244	Ֆիտս	954	Քոլրինս	2307	Բալերմս	1637
Գաղս	1094	Ֆիկանս	1323	Քանս	1700	Բօյս	510
Գիրաղս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Բիանքս	2229
Միրէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէտանս	2272	Բինալտս	1663
Գլիս	2697	Ֆարիլէ	3060	Լիմօրնս	1848	Բրանս	1818
Գօլրտաս	4235	Ֆիրանս	1248	Լօրէնցս	3191	Բանէ	1789

Գլխաւոր լոգեանս, նուագաս Գերբարս։ ընդհանուր վաճառքով Հրէն հոս կը ապատի ամսոյս 16ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՔՕ

Թիւ 23—24, Գալաթիա Մեղրիք խան։ Ղալաթիա 377

ԾՐԵՏ. ԼԻՇԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիսբոն և Ֆրանսայի մէջ բանալ

Անուանք	Թօնս	Անուանք
Վիրգորիան	10500	Ֆլանսան
Ամէնեան	10500	Բիրդրիան
Էէսդրիան	10500	Գլասգօ
Լանքաստրիան	9000	Ամերիկան
Ֆիլատելֆիա	9000	Գլասգան
Գլասգիան	8000	Ամերիկան
Ջորջիան	8000	Ամերիկան
Գասքոնիան	8000	Լիվերպուլ
Ֆրանսիան	8000	Լէյտսիան
Տալէրնիան	8700	Ֆրանսիան
Վալսնիան	8700	Ֆրանսիան
Տամմիան	8700	Լիսսան
Տասիան	8500	Լիսսան

Ապրանքի տեսակէն կը խնդրուի ապրանքն այլուր փոխադրելու համար։ Լրիւ մանրամասնութիւն համար դիմել Գլասգոյի գրասենեակը։ Ամէն